

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 1.

15. januarja 1857.

VI. tečaj.

Pridiga za III. nedeljo po ssv. treh kraljih

((Stotnik in hišni gospodarji in gospodinje.))

„Stopil je k Jezusu stotnik, kateri ga je prosil in rekel: Gospod! moj hlapec leži doma mrtvouden, in ga hudo vije. Mat. 8, 5.“

V v o d.

Gotovo ste že slišali praviti od tiste prelepe pridige, katero je Jezus imel na neki Galilejski gori. Razlagal je poslušavcem osem lepih izveličanstev in še veliko drugih naukoy. Po dokončani pridigi se je Jezus iz gore v dolino podal. Na poti ga sreča gobov mož, ves siromak ni smel med zdrave, in tudi zdravi niso smeli k njemu. Kajti pred gobovimi je vse bežalo, ker so se gobe rade prijele in malokdo je te bolezní ozdravel. Gobov srotej vidi si Jezusa bližati, slišal je že veliko od njegovih čudežev praviti; zatoraj se k Jezusu oberne, pade na svoje kolena in glasno pravi: „Gospod! ako hočeš, me moreš očistiti!“ In glejte! kaj se zgodi; Jezus stegne svojo roko, se njega dotakne in reče: „Hočem, bodi očiščen!“ In kakor bi trenil, se je omajila krastova skorja sivih gob in bil je čist in zdrav. Vidite, ljubi kristjani! kako usmiljen in mogočen da je Jezus, in koliko verna in ponižna molitev pri njem premore. Poznate sedaj tistega, ki vselej pomagati zamore in tudi rad pomaga? K Jezusu se obrnite, kedar česa potrebujete ali vas kaka nadloga tlači; njega prosite verno in ponižno, bote vidili, da verna in ponižna molitev oblake predera. Pa ne bodite preveč nadležni ali nepokojni, če ne dosežete, česar prosite, saj je tudi gobovi prosil: „Gospod! ako hočeš“, ne pa tako: „Gospod! hočem, da me ozdraviš, moja volja se mora zgoditi.“ Tudi Jezus sam je tako ponižno molil

na Oljski gori: „Moj Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelih od mene, vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!“ Učimo se toraj od gobovega, pri Jezusu pomoči iskati, in ga pomoči prositi verno in ponižno! Pa pustimo sedaj gobovega moža in glejmo, kaj se z Jezusom še dalej godi. Z veliko trumo ljudi se Jezus mestu Kafarnaumu bliža. Nek ajdovski stotnik je nekoliko starašinov naproti poslal, da bi Jezusa naprosili, njegovega hlapca ozdraviti. Stotnik zagleda, da Jezus že blizo njegove hiše gre. Hitro pošlje nekaj svojih prijatlov naproti, zadnjič še sam gre, in Jezusa poprosi: „Gospod! moj hlapec je bolen, po celem životu ga silo hudo terga.“ On še ni izgovoril, mu že Jezus oblubi, rekoč: „No! pa grem, da ga ozdravim.“ Ponižni stotnik pa hitro odgovori: „Gospod! jaz nisem vreden, da bi ti pod mojo streho šel, — tudi tega treba ni, le reci samo besedo, in moj hlapec bo zdrav.“ Jezus je stotnika lepo pohvalil in mu hlapca ozdravil; koliko lepih naukov se učimo mi od tega stotnika. Pa tega ajdovskega stotnika hočem le nekim izmed nas danes pred oči postaviti; in veste katerim? Govoril sem letos že staršem, otrokom in zakonskim, danes hočem pa govoriti hišnim gospodarjem in gospodinjam in rečem:

„Ajdovski stotnik je bil hišni gospodar, — keršanski gospodarji in gospodinje učite se od njega svojih dolžnost!

Preden j začnem, prosim za poterpljenje!

Razlaga.

Ajdovski stotnik ali poglavar, od katerega govori današnje sv. evangelje, je moral biti prav dobra duša. Hlapec mu je zbolel; vse poskuša in povsod mu išče pomoči, — hlapcu pa vendarle hujše prihaja. — Usmiljeni stotnik in gospodar je ves pobit in ne ve, kaj bi počel. Sedaj sliši, da Jezus vsega močni zdravnik pride; k njemu pošlje nekatere svojih prijatlov in zadnjič še sam gre in poprosi Jezusa: „Gospod! moj hlapec je bolen in hudo ga terga.“ Glejte, poslušavci moji, kako lepo je skerbela ajdovski gospodar za svojega posla; dal je poslu, kar mu gre, bil je pravičen.

1. Keršanski gospodarji in gospodinje, bodite tudi vi pravični, in dajajte poslom, kar jim gre!

Gospodarji in gospodinje najemejo posle, da jim delajo in pri opraviilih pomagajo; zatoraj imajo tudi pravico poslom dela nakladati in opravila odkazovati, kakor sv. pismo pravi: „Naloži poslu delo, ker to njemu sliši; vendar nobenemu preveč ne nakladaj“, Sir. 33, 34. Prav je toraj, da svojim poslom potrebnega dela poskerbite; zakaj delati je človeku potrebno za časno srečo in večno in izveličanje, postopati in lenčariti veliko grehov in hudobij napravi. Pa vendar ni prav, svojim poslom preveč ali pretežkega dela nakladati. — Terd in neusmiljen človek je, ki svoje hlapce in dekle z delom presili, da obnemorejo, svoje zdravje ali še clo svoje življenje zapravijo. Ubijavec svoje družine je in težko bode odgovarjal pred božjim sodnikom. Kaj pa še le porečemo od tistih gospodarjev in gospodinj, ki svoje posle terdó imajo in k delu ostro priganjajo, zraven pa jim tega ne dajejo, kar so jim obljubili?!

Glej keršanski gospodar, keršanska gospodinja, hlapci in dekle so prave sirote, ali se ti ne smilijo? Streha, pod ktero spijo, je ptuja, polje, ktero obdelujejo, je ptuje, miza, pri kateri jedó, je ptuja, svojo moč napenjajo in svoj pot prelijajo za ptuje ljudi: ali se ti tak človek ne smili? In ti mu še tega ne daješ, kar si mu obljubil, in kar si mu dolžen? Čutite in spoznajte, hišni gospodarji in gospodinje, kako grešno in gerdo da je, poslu ne dajati zdravega in potrebnega užitka, ali mu kaj na dolgu ostajati in ga slabo imeti. — Prav tolovajsko pa je, mu zaslužene in obljubljene mezde tergati ali clo utajiti; to je greh, ki v nebo vpije za maščevanje: „Glejte, pravi sv. Jakop 4, 5., glejte plača, ktero ste jim uderžali in jih goljfali, kriči zoper vas, in njih krik je prišel do ušes Gospoda vseh stvari.“ In že v stari zavezi je Bog po Mojzesu zapovedal: „Ne prideržuj svojemu ubogemu bratu, kar si je zaslužil, — daj zasluženi denar še tisti dan; kajti ubog je in mora se od tega živiti, ali kar bode zoper tebe k Bogu klical, — in ti bode v greh šteto.“ In verjemite mi, ljubi poslušavci! kar si po tem potu naderete in nagrabite, — nima nobene sreče in nobenega teka, en krivičen

krajcar sto drugih od hiše odganja, — pridni in pošteni posli se take hiše ogibajo, dobro ime take krivične hiše gre po vodi in posli si sami pravico delajo in kradejo, goljufujejo in lažejo, česar nas Bog obvari! Zatoraj, kersanski gospodarji in gospodinje bodite pravični svojim poslom: dajajte jim jesti in piti, kakor je pri poštenih hišah navada, in dajajte jim plačila, kakor ste se z njimi pogodili: „Gospodje, klice sv. Pavl, storite svojim hlapcem, kar je pravično in prav, in vedite, da tudi vi imate Gospoda v nebesih“, Kol. 4, 1.

Stotnik današnjega sv. evangelja je bil imeniten gospod; bil je poglavar rimskih vojšakov, ki so v Kafarnavi stali. Ko Jezus obljubi, da hoče k njemu v hišo priti, ponižno in pohlevno odgovori: „Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč le reci samo besedo in moj hlapec bo ozdravel.“ Glejte, ljubi poslušavci, kako serčno ponizen da je bil ajdovski stotnik.

2. Kersanski gospodarji in gospodinje bodite tudi vi ponižni in ljubite svoje posle!

Vsi, kolikor nas je pod solncem, smo le otroci nebeškega Očeta, vsi smo ustvarjeni in odrešeni za nebesa, vsi smo služabniki božji. — Res je toraj, da si gospod svojega hlapca in svoje dekle, da te je Bog nad nje postavil in povišal, pa tudi ne zabi, da je hlapec tvoj brat, in dekla tvoja sestra, da si tudi ti le služabnik božji in hlapec Jezusov, in da imaš tudi ti gospoda tam goraj v nebesih, ki te bode na ostro sodbo postavil. Zatoraj ne povišuj se preveč nad svojega posla, ne zapoveduj mu preterdo in preostro, ne zasmehuj in ne zamečuj ga. Prav ljubo piše sv. Jeronim: „Svoje hišne vodi in oskerbuj tako, da bodeš bolj očetu, kakor gospodu podoben, in s tem, da jih lepo imaš, ne pa terdo, sili jih te spoštovati; zatoraj tudi sv. evangelje govori od hišnih očetov, ne pa od hišnih gospodov.“ Pa koliko je gospodarjev in gospodinj, ki nimajo nobenega serca, nobene ljubezni in poterpežljivosti; — poslušaj, kako nori in preklinja, kako razbija in pretepa, in velikokrat za prave malenkosti delj: „Sodbo brez usmiljenja ima pričakovati, kdor usmiljenja ni imel“, Jan. 2, 13. Resnica je, da je sedajne dni težavno, poslov imeti; tudi nar boljši gospodar in nar boljša gospodinja

ima skerbi in težav dosti; treba je včasih, kako resno in ostro povedati, hlapca in dekle terdo prijeti, pa vendar popred pride vselej lepa, prijazna beseda, in še le potem, ako ta nič ne zda, pride ostra in terda: „Ne hodi, pravi sv. Duh ecles. 4, 15., kakor lev v svojej hiši, ki svoje podložne tlači in muči, da vse po koncu gre.“ Imejte keršanske ljubezni do svojih poslov, in pridobili si bote tudi njih serca; posli bojo imeli več veselja in serca do vas, da bojo pridno delali in zvesto služili.—Posebno pa usmilite se posla, ki vam zboli in pri vas se postara. Keršanski gospodarji pogledjte stotnika v sv. evangelju, — bil je ajd in nevernik, pa kako ljubeznivo je skerbil za svojega bolnega hlapca. Alite da je gerdo ravnal bogatin, ki se ni usmilil bornega Lacarja, ki je ležal pred njegovimi durmi; in vendar vaš hlapec, vaša dekla ne leži vam pred durmi, temuč leži v tvojej hiši, in ti se ga ne usmiliš, merzlo gledaš, kako terpi in zdihuje, kako svoje kervave krajcarje plačuje in svoje oblačila prodaja, si pomagati in zdravila kupiti! Usmiljeni Samarjan se je še plujega neznanega človeka usmilil, mu usekane rane z vinom izpral, olja v nje vlil, na svojo živino posadil in ga kerčmarju izročil, naj mu dobro postreže, vse mu obljubi pošteno poverniti. Hlapec in dekla nista ti pluja, sta tvoja družina, pri tebi sta moč in zdravje pustila, pri tebi se postarala, — ali se mar ju ne boš usmilil, ali ju boš mar od sebe potisnil in jima beraško palico v roko podal? — „Karkoli ste nar manjšemu izmed vas storili, ste meni storili, pojdite v veselje Gospodovo“, pravi Jezus Mat. 25, 40. Zategavoljo keršanski gospodarji in keršanske gospodinje bodite ponižni; pomislite, da so posli vaši bratje in sestre, in da je vaš in njih Oče in Gospod tam v nebesih. * Pa prava keršanska ljubezen umira, ker tudi keršanska vera pri gospodarjih in gospodinjah omahuje. Koliko terdne vere je bil stotnik v sv. evangelju! Sam Jezus ga je pohvalil in rekel: „Resnično vam povem, da bojo enkrat prišli ajdje od sončnega izhoda in zahoda in posedli nebeško kraljestvo, Izraelci pa, ki so bili prvi poklicani in izvoljeno božje ljudstvo bojo pahnjeni v zunajno temo — v večno pogubljenje.“ Zavoljo žive vere je Jezus stotnika hvalil. —

3. Keršanski gospodarji in gospodinje bodite tudi vi verni in imejte posle v strahu božjem!

Prave in žive keršanske vere je le malo pri hišnih gospodarjih in gospodinjah: „Kdor za domače skerbi nima, je vero zatajil, in je hujski kot nevernik“, I. Tim. 5, 8. Še je gospodarjev in gospodinj, ki skerbi imajo za časno srečo svojih poslov, pa kako redki so, ki bi skerbi imeli za neumerjočo dušo in večno srečo svojih poslov. Ni prave, žive vere pri njih, kajti ne vejo in ne marajo, da je duša neskončno več vredna kot umerljivo truplo. Le pomislimo, kako sedajni gospodarji in gospodinje večjidel ravnaajo. Ko si poslov iščejo in najemajo, na kaj gledajo, po čem poprašujejo? Ali je posel zdrav in močen, ali mu gre delo urno in gladko spod rok, to je njih naj večja skerb. Ali je pa posel v keršanskem nauku lepo podučen, ali dolžnosti pobožnega kristjana zvesto spolnuje, ali pa morebiti rad nesramno govori in preklinja, rad pijancuje ali se preštmano oblaci, ali pa hlapec rad ponočuje in vesuje, ali dekla vse plesišča pometa in se z moztvom vlači, te in enake reči jih malo skerbijo; za to naj posli sami odgovarjajo! Res, ljubi gospodarji in gospodinje! za to bodo posli odgovarjali, pa ne sami: „Daj rajtengo od svojega hiševanja“, božji sodnik tudi vam poreče. In kaj bote dali za duše, ktere so bile vam izročene. Ah! kaj kaj bote dali, — svojo dušo bote dali in plačevali presveto rešnjo kerv, ktero je Jezus na svetem križu zastonj prelil za vaše posle zavoljo vaše strašne nemarnosti! Zatoraj, keršanski gospodarji in gospodinje! bodite verni, in verujte in spolnujte, kar vam sv. vera zastran vaših poslov zaukazuje! — Sv. Avguštin pravi: „Vsaka keršanska hiša je mala cerkvica; in hišni oče je njih dušni pastir.“ Kedar posle toraj prosiš in najemaš, poprašuj tudi, kako se posel obnaša in kako slovi; in ko je že v službi pri tebi, glej, da božje službe ob nedeljah in praznikih ne zanemarja, da božjo besedo zvesto posluša in vredno k božjej mizi stopa. Bog prenesi, da bi ti svojej družini v cerkev branil, da bi koga zaderževal, svete zakramente prejemati, ali pa da bi zaničeval in zasmehoval posle, ki dolžnosti katoljskega kristjana spolnujejo. Oh da bi se vernili nazaj tisti srečni časi, ko so hišni očetje in hišne matere zjutraj in zvečer s svojo družino lepo

poklekni in molitvo pobožno opravili, ko so svoje posle popraševali, kaj se je učilo pri pridigi in kaj pri keršanskem nauku! Oh da bi se vernili tisti srečni časi, ko je gospodar sam pogledal, ali so po noči hlapci doma, — ko je gospodinja sama za svojimi deklami vrata zaperala! Oh da bi se vernili tisti srečni časi, ko so gospodarji in gospodinje sami keršansko živeli in svojim poslom lepo popred svetili na poti lepega življenja; kajti sv. Bernard pravi: „Glasno kličejo besede, pa še veliko glasneje kličejo dela.“ Pa porečete: Če tako počenjam, še poslov ne dobim. Res je, da poslov ne dobite, pa kakšnih? Malo pridnih in hudobnih ne dobite, ti se bojo vaše hiše in službe ogibali, — keršanski in pošteni pa se vam bojo ponujali, vas še ljubili in blagrovali, ko bodo vaše kosti že davno prah in pepel. In kaj poreče Oče nebeški? Ta bode imel dopadanja in veselja nad vašo hišo, in vam dajal obilno sreče in blagra. Brumni Jakob je služil pri Labanu celih dvajset let; in Laban sam je obstal: „Skusil sem in dobro vem, da mi je Bog zavoljo tebe dajal toliko sreče.“ I. Mojz. 30, 27.

S k l e p.

Stopi človek v katerokoli hišo hočeš, povsod slišiš britko tožiti, da so posli nemarni, hudobni in maloprida. — Bogu hodi potoženo, da so te tožbe sama resnica; posli res niso, kakoršni bi imeli biti! Pa gospodarji in gospodinje roko na persi: Ali ste vi, kakoršni bi imeli biti? Oh ne tožujte in ne čudite se! Kdor ljuliko seje, ne ženje pšenice, — in ternje nikoli ne rodi sladkega grozdja. Spolnujte vi zvesto svoje dolžnosti do svojih poslov, bodite vi narprej, kakoršni bi imeli biti, in gotovo skoraj bote imeli več dobrih hlapcev in pridnih dekel! Spominjajte se večkrat ajdovskega stolnika v današnjem sv. evangeliu. On je imel dobre in pridne posle, kajti sam pravi: Imam hlapce pod seboj in rečem temu: Idi, in gre; in unemu: Pridi, in pride; in temu: Stori to, in stori! Ali pa tudi veste, zakaj da je imel dobre in pridne posle? Bil je pravičen in je poslom dajal, kar jim gre, — bil je ponižen in je ljubil svoje posle, — bil je veren, in je posle imel v božjem strahu. Tega se vedno spominjajte in bodite pravični, ponižni in verni! Amen.

Pridiga za IV. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Burja in sv. katoliška cerkev.)

„In glej! velik vihar je ustal na morju.“ Mat. 8, 24.

V v o d.

Nekdaj je Bog pobožnemu Noetu razodel, da je sklenil, ves človeški rod potopiti. Pri tej priložnosti mu Bog tudi zapove, naj si napravi veliko barko kakor leseno hišo, tako veliko, da bi v njej cela njegova družina prostor imela, kakor tudi veliko žival vsake verste in pa potrebni živež za eno celo leto. Noe je delal in tesar svojo barko sto in dvajset let, zraven pa ljudi učil in svaril, jih klical in pokore opominjal. Pa vse je bilo zastonj; ljudje namesti da bi si bili prizadevali poboljšati se in božjo pravico potaziti, so od dne do dne še vedno hudobnejši prihajali. Med tem je pa potekel čas pokore in milosti. — Sedaj gre Noe v barko s svojo ženo, s tremi in z njihovimi ženami, in vzeme seboj še od vsakoverstnih žival po en par. Potem je bila barka dobro zaperta, Bog pa je poslal celih štirideset dni strašno ploho, in vode so tako narasle, da so celo zemljo pokrile in visoko stale čez naj višje gore. Vse živo zunaj barke je poginilo, barka Noetova pa je mirno plavala verh vode. Alite da je srečen bil Noe, srečna njegova družina, in njegova živina; zakaj rešeni so bli vsi vesoljnega potopa! Alite da je bila silno velika Noetova barka, kjer je bilo prostora za toliko ljudi, toliko živine in toliko brašnje! Pa ne čudite se, poslušavci moji; poznam še drugo barko, ktera je še tavžentkrat večja in ktera nas ne varuje samo časne smerti, poznam barko, ktera je velika kakor cel svet in ktera nas reši večnega pogubljenja. Ali poznate tudi to groza veliko barko? Nočem vas dalje popraševati in muditi, hitro vam to čudno barko imenujem: naša sveta katoliška cerkev je čudo velika barka; ona nosi ljudi vseh dežel in jezikov, — vse varno vozi po nevarnem in vihnem morju sedajnega življenja in jih pelja v srečno deželo, deželo, kjer je večni mir in počitek. In ljubi moji še le tam unkraj groba je mir in počitek, (pod solncem je veliko viharjev in burij); kar današnje sv. evangelje pripoveduje, velja po besedah svetih cerkvenih učenikoy od velike barke sv. katoliške cerkve; tudi našej kat. cerkvi so

grozile, še grozijo in bodo grozile hude nevihte in burje; ladjica, ktera po današnjem sv. evangelju na vihnem morju plava, je živa podoba naše svete katoliške cerkve; in ravno to je, kar vam hočem danes kazati; pred oči vam postavim:

„Strašne burje—in čudno barko sv. katoliške cerkve.“

Kdor veruje, bode izveličan; zatoraj zvesto poslušajte, da se poterdi vaša vera!

Razlaga.

(Hudi viharji so sv. kat. cerkev obdajali in jo še obdajajo) Veliko je serditih in mogočnih sovražnikov, ki so nagnali strašne burje, potopiti barko sv. kat. cerkve;—troje teh sovražnikov vam danes naštejemo.

1. Pervo burjo zoper čudno barko kat. cerkve so nagnali terdovratni judje in slepi ajdje.

Terdovratni judje bi bili vse kristjane radi na žlici vode popili, Jezusa, začetnika in brodnika katoliške barke, so sovražili in na križ pribili, Jezusove apostole in učence so preganjali in pretepali, sv. Štefana kamnjali, sv. Jakopa ob glavo djali, tudi sv. Petru po življenji stregli in verne ovčice Jezusove kakor dereči volki razkropili po celem svetu. Glejte ljubi moji strašno burjo, ktera je grozila razdrobiti rahlo barkico sv. kat. cerkve! Pa zadela je šiba božja tudi terdovratne jude, — privihrali so ajdovski Rimljani v judovsko deželo, so hudobne jude premagali, njih poglavitno mesto Jeruzalem do čistega razderli in veliko tavžent judov pokončali. Sreča, bote rekli, velika sreča za sv. kat. cerkev, da se je znebila tako serditega sovražnika, — vlegla se je huda burja in mirno plavala katoliška barkica.—Pa oh strah in groza! en sovražnik je bil pokončan, pokazal se je drug še hujši in grozovitnejši. Strašno je razsajala burja, ki so jo napravili zoper barko sv. kat. cerkve slepi ajdje, razsajala je celih 300 let! Pervi rimski cesar je bil grozovitni Nero; on sam je zažgal lepo rimsko mesto, potem pa je kristjane tega obdolžil, in jih zato moriti jel. Veliko kristjanov je dal v zverinske kože zašivati, po tem pa lačne pse nad nje počuti, da so jih na kose raztergali. Druge je ukazal s smolo oblit, na kole privezati, in po noči zažgati, da so živi goreli in ljudem

svetili. Taka se je godila v Rimu, in boljše ni bila drugod; po vsem obširnem cesarstvu so skoraj vsi rimski cesarji nedolžno keršansko kerv prehljali. — V nekej deželi so kristjane za noge obešali, pod njimi ogenj vneli in jih zadušili; spet drugod so jim za nohte ostre terne zabijali, svinec razpuščali in jih zalijali; spet v drugem kraji so jih z žarečimi kleščami ščipali in nage po ostrih črepinah vlačili, — ja neko veliko mesto so zažgali, da so zgoreli vsi kristjani, možje in žene, stari in mladi. In to se je godilo celih 300 let! Kristjani! ali vam mar serce ne trepeče žalosti in groze le slišati nekaj malega od te strašne burje? Pa minulo je 300 let, nastopili so keršanski cesarji, — burja pa vendar ni še minula in ne bo do konca svetá. Veliko bi vam mogel pripovedovati še od te reči, pa časa mi zmanjkuje, in le to burjo še v misel vzemem, ktero je marsikteri izmed vas doživel. Še ni 70 let, kar so se spuntali Francozi zoper barko sv. kat. cerkve. Brezbožni in neverni modrijani so bili burno ljudstvo tako oslepili in zapeljali, in čujte, kaj se zgodi? 130 škofov, 40,000 zvestih duhovnikov, in brez števila veliko vernih kristjanov so grozovitni puntarji djali ob vse, ob čast in premoženje, in jih vergli v temne ječe, jih zagnali v ptuje dežele in jih neštevilno veliko ob glavo djali! (In ali ne veste več, kaka se je godila sv. kat. cerkvi leta 48? Jezik stermi vsega tega pripovedovati, le samo to opomenem, da so neverni brezbožneži kričali na vse gerlo: „Papež je pobegnil iz Rima, katoljske cerkve je konec!“ Tudi marsiktera pobožna duša je na tihem milo zdihovala: „Gospod, pomagaj in otmi nas, da ne poginemo!“ In glejte — Jezus je spal; pa je ustal in zapovedal vetrovom in morju, in bila je tihota! Mi vsi smo katoljski kristjani, oh kako veselo je to za nas! To slišati, na novič spoznamo, da je naša vera res božja, da je naša sv. katoljska cerkev res na skalo postavljena, ktere ne bodo premagale vse peklenske moči. Bodi hvaljen usmiljeni Oče nebeški, da si nas poklical v izveličansko barko sv. kat. cerkve; ti sam jo vodiš, ti sam jo varješ: vzdignejo se burje, pa ti zapoveš in — burja se vleže in tvoja barka vsa lepa in omlajena mirno vesla po morji sedajnega življenja; oh poterdi toraj našo sveto vero! —

Pa morje spet šumi in se peni in goni visoke valove, druga burja se napravlja zoper barko sv. kat. cerkve.

2. To drugo burjo so nagnali zaviti krivoverci in razkolniki.

Sv. Ciprijan takole piše: „Pekel viditi, da se mu molikovavski altarji poderajo, si je poiskal novo orožje, sveto cerkev preganjati, to je bila kriva vera in razkolnost (razdertija) v veri. Ker hudič z mečem ni premagal, je poskusil z jezikom.“ Pervi imenitni krivoverski učenik je bil Arij, mož prevzetnega serca in samosvoje glave. Prederznil se je učiti, da Jezus ni pravi Bog, temuč le kaka posebna božja stvar. Znal je tako sladko in zavito učiti, da jih je veliko tisuč omotil, mnogo kervavih vojsk sprožil, veliko ssv. škofov in mašnikov preganjal in skoraj, kakor sv. Jeronim bitko toži, pol sveta s svojimi lažmi in zvijačami oslepil. 318 škofov se je zbralo in obsodilo njegovo krivo vero. — Pa hudič nikoli ne miruje, kmalo se je primolila druga krivovera. Nestorij je terdil, da je Marija le človeka rodila in da toraj ni prav Marijo imenovati mater božjo. Ta novi nauk slišati so žalosti stermeli vsi verni kristjani. Zbere se 200 škofov in veliko drugih učnikov, vsi zaveržejo novo krivo vero in poterdijo starodavno vero, da je prav Marijo imenovati mater božjo. V 7. stoletju se vzdigne nova huda burja. V Arabiji blizo svete dežele sklene Mohamed novo vero skovati; da bi ložej ajde, jude in kristjane k njej premotil, je skupej zmešal nekoliko iz ajdovske, nekoliko iz judovske in nekoliko iz keršanske vere. Kmalo je veliko malopridnih ljudi za njim potegnili, ker jim je dovolil razujzdano živeti in jim po smerti obljubil nebesa polne posvetnega in mesenega veselja. Mohamed pa ni učil mirno, kakor sv. apostoli in tako razširoval svojo novo vero, ampak prijel je za oster meč, je planil z veliko vojsko iz Arabije nad kristjane, in v kratkem so prišle vse keršanske dežele v Aziji in v Afriki, in clo tudi v Evropi Mohamedancem ali Turkom v oblast. Tako so padle naj lepše dežele na jutrovem, ktere je posvetila kerv toliko mučencev, clo sveti kraji, kjer je Kristus živel in umerl, nevernikom v pest. — Spet je privihrala v 8. stoletju nova vihta. Novi krivoverci so hotli vse svete podobe Kristusa, Marije in svetnikov pokončati. Vse cerkve so iskali oropati, vse cerkvene stene pobeliti, naj bi ne bilo nobene podobe več, ktera bi nas pominjala Jezusa, Marije in drugih prijatlov božjih. Posebno so ti krivoverci hudo razsajali po samostanih in veliko mnihov pokončali.

Nicej 325
Kalcedon 451

Spet se je zbralo 277 škofov, ki so svete podobne poterdili in krivovero overgli. — Še moram imenovati neko krivo vero, ktera je med nami nar bolj znana. Martin Luter jo je pred nekaj 300 leti osnoval na Nemškem, in zasjal jo blizo do naših krajev. Veliko je katoljska cerkev terpela in še terpi; kervave vojske so se vnele, veliko let terpele in kerv je scurkoma tekla. Pa katoljski škofje in učeniki so se zbrali v mestu Trident na Tirolskem, pravo katoljsko vero poterdili, novo krivo vero obsodili, in terdovratne krivoverce iz svoje občine pahnili. — Kaj porečete, ljubi poslušavci moji! slišati, koliko prepira, zmotnjav in nesreče so napravili prevzetni krivoverci? Strašna je burja, ktero so oni nagnali; kaj pa bo z nami? Krivoverci menjajo svoje nauke, kakor človek svoje oblačilo, — kar ta uči in terdi, uni podira in zasmehuje; kar v tem kraju velja in se časti, ravno to se v unej vasi pod mizo mečlje in z nogami tepta: vsak si dela svojo vero po svojej glavi, vse se meša, moti in nori. Kaka pa je pri nas? Krive vere so se scimile, so pognale in životarile, pa kmalo zopet konec vzele in poginile; in vse te, katerih še po svetu nahajamo, tudi pojdejo, kamor so šle: vse druge in od vseh ne bode sledu. Kaj pa bode z nami? Spolnujejo se Jezusove besede: „Vsak sadež, ktere ga ni zasadil moj nebeški Oče, bo s korrenino izruvan“, Mat. 15, 13. Naša cerkev pa je sedaj, kakor je bila od nekdej, ona uči sedaj, kar je učila od nekdej, ona uči pri nas, kar uči po celém svetu. Zatoraj verujmo, verujmo terdno in veseli, kar nas ona uči, kajti ona je steber in podlaga resnice do konca sveta! —

Hudi sovražniki svete cerkve so bili judje in ajdje, krivoverci in razkolniki, — hudo burjo so nagnali: pa nar hujša je burja,

3. ktero so napravili in še napravljajo domači hudobni kristjani.

Tri sto let so judje in ajdje kristjane preganjali in morili, pa tri sto let je vendar minulo in ravno perve tri sto let so kristjani nar svetejše živeli, vsi so bili skoraj sami svetniki; — krivoverci in razkolniki so sv. kat. cerkev res ob veliko njenih otrok in ovčic pripravili: pa vendar prešlo je sto in sto let, kjer se ni oglasil noben krivoverec, in vsak krivoverec je le v tej ali unej deželi krivo učil in le nekaj ljudi pa še to le slabovernih

zmotil. — Hudobni kristjani pa sv. katoliško cerkev preganjajo po vseh deželah, kaj? po vseh hišah, jo preganjajo vsako leto, kaj? vsako uro, motijo pravoverne in zveste ovčice, jim kradejo pravo vero, jih zapeljujejo v grehe, ranijo ljubeznjivo serce skerbne matere — sv. kat. cerkve, — praznijo nebesa, pa polnijo peklo! Ali temu ni taka? Glejte tamle neko faro, skerbno in zvesto učijo dušni pastirji, radi in veseli poslušajo farmani. Vse gre prav lepo kersansko-katoliško. Pritepe se pa nek spriden človek iz kakega mesta ali grada, nosi gosposko suknjo na herbtu, hudobno serce pa v persih. Visoko suče svojo glavo in učeno govori, ne obraja ne nebes ne pekla. Cela fara ga debelo gleda, pa tanjko posluša; po malem ljudje tudi posnemati začno, kar od njega vidijo. Ob nedeljah in praznikih brez službe božje ostajajo, med pridigo okoli cerkve postopajo ali posedajo, ob petkih in zapovedanih postih meso jedó, nepošteno in razujzdano živijo, še enkrat v letu se ne spovejo, tudi ob velikej noči k božjej mizi ne gredo. Glejte, kdo tako silovito preganja sv. kat. cerkev? Hudoben kristjan to dela! Tamle hiša ima poštenega očeta, bogaboječo mater, nedolžne otroke in pobožno družino. Prileze k hiši kak izpriden žolnir, kak rokodelec po novi šegi, začne svojo ljuljko po hiši trositi, razlaga domačim svoje zmote, laže mladim ljudem in jim kratek čas dela. Ni še cel mesec okoli in cela hiša v dobrem slabi. Sramožljivost hišo zapušča, nedolžnost jemlje slovo, molitev peša, pošteno petje potihuje: sveta vera pri hiši umira in skoraj bode zamerla. Kdo sv. vero pri tej hiši preganja? Malopriden kristjan to dela! — Taka se godi po sv. kat. cerkvi: hudoben sosed omoti soseda, tovarš tovarša, slabo družinče svoje sohlapce in dekle izpridi, in napravlja hudo burjo, v kateri se veliko kristjanov na večno potopi. (Ali si že pomislil tega ti neverni kristjan, ki svoj jezik rad brusiš nad sv. kat. cerkevjo in cerkvenimi rečmi, in tako druge v svetej veri motiš, — ali se tega pomislil ti malopridni kristjan, ki sam gerdo in grešno živiš, druge pohujšuješ in tudi v greh zapeljuješ. Tega tudi ti rad verjameš, da se je vsem preganjavcem sv. katoliške cerkve terda godila pred sodnikom božjim. Ali mar misliš, da se bode tebi boljše nekdanj godila? „Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride; bolje bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinisk kamen na vrat in bi se potopil v globočino“

morja,“ Mat. 18, 6. pravi Jezus, in drugod on tudi uči: „Povem vam, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pah-njeni v unajno temo; ondi bo jok in škripanje z zobmi,“ Mat. 8, 12. Oh večni Bog nas vse obvari te strašne nesreče in pomagaj nam pobožno in pošteno živeti! Tako bomo tudi druge v svetej veri uterdovali in božje kraljestvo na zemlji — sv. katoliško cerkev — razširjevali: „Naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše dobre dela in časte vašega Očeta, kateri je v nebesih,“ Mat. 5, 16.

Sklep.

(Sv. Kanut je bil Danski kralj, pa iz serca ponižen. Prilizovavci so mu večkrat pravili, da je izmed naj mogočnejših kraljev, kajti on zapoveduje ne samo na suhem, temuč tudi na morju. Te sladke besede so bile ponižnemu kralju zoperne. Sprehajal se je enkrat blizo morja, ktero je ravno valove gnalo. Spet so mu lizuni morje pokazali in ga gospodarja širokega morja imenovali. Kralj pa stopi prav blizo morja na kraj in reče: „Morje, pravijo mi, da sem tvoj gospodar in zapovedovavec; prepovem ti toraj, blizo mene priti, ali pa me zmočiti.“ Pa morje je zmiraj bližej šlo, in kralja vsega zmočilo. Zdaj se Kanut oberne k služabnikom rekoč: „Vi lizuni, lejte svojega mogočnega kralja! Vedno mu pravite, da mu je morje podložno; lejte ga, z vso svojo oblastjo kapljice zadržati ne more, da bi ga ne zmočila!“ — Kaj so toraj kralji in cesarji vsega sveta: še sapici in kapljici ne morejo zapovedovati.) Sv. danešnje evangelje nam kaže tistega, kteremu se vihar in morje uklanja: Jezus je zapovedal vetrovom in morju, in bila je velika tihota. Hude burje so obdajale in metale njegovo čudnovito barko, sveto katoliško cerkev: preganjali so cerkev terdovratni judje in slepi ajdje, — preganjali so jo prevzetni krivoverci in razkolniki, — preganjali so jo in jo še preganjajo malopridni hudobni kristjani, — pa Jezus je svojo cerkev zidal na terdno skalo, on svojo barko varuje in vodi, da srečno plava in nas vodi v svete nebesa. * Oh veselimo se toraj, da smo katoliški kristjani; prepričani smo, da sv. katoliške cerkve vse peklenske moči premagale ne bodo. Večna ti bodi

hvala, Oče nebeški, da nas si poklical v izveličansko katoliško barko, poterdí našo vero in pomagaj nam, da tudi po svetej veri živimo! Tako ljubi moji bodemo tudi srečno v Gospodu zamerli; kajti v drugih verah je sladko živeti, v katoliškej pa sladko umreti! Amen.

Pridiga za Svečnico.

(Nauk za mlade ženske.)

(Govoril L. F.)

„Ko so bili dopolnjeni dnevi očiščevanja Marije po Mojzesovej postavi, so Jezusa prinesli, da so ga pred Gospoda postavili.“ Luk. 2, 22.

V v o d.

Čudopolno žensko vidimo danes pred seboj: Marijo prečisto devico in čudovitno mater. Marija je tudi po rojstvu Jezusovem ostala prečista devica; kajti ni od moža spočela, temuč od sv. Duha: „Sveti Duh bo prišel v te, je rekel nadangel Gabriel, in moč Narvišjega te bo obsenčila; zategavoljo bo pa Sveto, ktero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji“, Luk. 35. Marija pa je tudi bila prava mati; kajti spočela je Jezusa od sv. Duha in rodila v Betlehemu. Glejte toraj prečisto devico in čudovitno mater! Glejte jo vi vsi, posebno pa ve keršanske dekleta! Vam, kerš. dekleta hočem danes Marijo — devico in mater — pred oči postaviti. Skoraj vsakemu stanu sem razložil dosedaj njegove dolžnosti, mu kazal, kaj ima storiti, ga lepo prosil, zvesto spolnovati svete dolžnosti; danes — na praznik rožne device Marije — pridite ve na versto keršanske dekleta. Alite, keršanske dekleta! mirno in veselo tečejo dni v hiši ljubih staršev?

Vsak dober in priden otrok spominja se veselega serca na tiste srečne dni perve mladosti, v katerih še ni poznal drugih skerbi, kakor Bogu in staršem dopasti, ni vedel za druge žalosti kakor za te, ki kakor tanjke urne meglice pridejo in naglo odidejo. Naglo derčijo ti dni naprej, in človek pride na razpotje. Dozdeva se mu, kakor da bi angelj stal na razpotji, in z desno roko kazal na ozki pot, ki na sterma goro derži. Težek je, pa vender vsaka stopnja človeku daja novega

veselja in zverh gore na kraj pota lesketa nebeška krona. Memo angelja pelje pa drug pot, širok in zraven pota se očem sviti zlato sadje. Pa ko blizo prideš, vidiš, da je lepo sadje z gostim ternjem obraščeno, pot, ki se od daleč lep vidi, je strašno bodeč, stopnjo za stopnjo je težavniši. Bote me pa zastopili, ktera dva pota jaz menim: Pervi pot na stermo goro, je pot devištva, — drugi pot, širok in lep od deleč, pa težaven, kedar si na njem, je pot sv. zakona. Vam kerš. dekleta, ki na tem razpotju že stojite, alj pa še le pridete, hočem danes govoriti.

1. Narprej nektare besede tistim, ktere hočejo na pot, kamor jim angeljska roka kaže.

2. Nektare nauke za te, ki grejo na široko pot v sv. zakon.

Jezus in Marija, ki vaju v tempeljnu vidimo, pomagajta, da moje danešnje besede padejo na rodovitne serca!

Razlaga.

1. Bodite pozdravljene čiste neveste nar čistejšega ženina, — pozdravljenje angeljsko oznanujem vam, ki ste nar boljši del izvolile, in stopile na ozko stermo stezo za angelsko roko. Svet vas ne pozna, tudi ne more poznati, ker vaš dom ni tukaj, — tudi same ne poznate svoje imenitne vrednosti, ker je ponižnost vaša družica; toliko bolj pa pozna vašo vrednost vaš nebeški ženin, ki je v nebeškem domu vam domačijo pripravil. Jezusu nar čistejšemu je znana vaša žlahtnost, zato si je tudi prečisto Devico za svojo mater izvolil, neomadeževanega Jožefa je imel za rednika. Zato je deviškega Janeza pred vsemi ljubil, v slednji in nar imenitnejši uri pred strašnim terpljenjem je deviškemu Janezu na persih slonel, je iz križa svojo deviško mater deviškemu učencu izročil. In kteri so ti 144 taveznt, kteri za božjim jagnetom hodijo, kamor gre in novo pesem prepevljajo, ktere nihče ne zna peti? To so tisti, ki se nikdar niso omadeževali, deviškega serca so ti. Vašo vrednost le nebeški ženin pozna, zato si je vas za nevesto izbral, in kar ste tukaj pregnane in nepoznane, vam je v nebeških višavah domovanje priskerbel in svitle krone pripravil: „Zveličani so ti, ki so čistega serca, oni bojo

Boga gledali.“ Tako nebeški učenik govori od svojih izvoljenih nevest. Poslušajmo zemljenske pa vendar tudi svete učeničke, kaj oni od devištva govorijo. Sv. Krizostom pravi: „Kolikor je nebo višje čez zemljo — in angelci višji ko ljudi, toliko je devištvo višje ko zakon.“ Sv. Ciprian: „V nebesih angelji Kristusa molijo, na svetu namesti angeljev ti, ki so deviškega serca.“ Toliške vrednosti je devištvo, pa tudi kakšne so njene nevarnosti! Drajša ko je reč, večja je nevarnost jo zgubiti! Vam pa od nevarnosti dovolj povem, ako rečem, da je devištvo nebeska cvetlica v rahli posodi, ktero nečisti pogled ožge, ktero nečista sapica otemni in poželjno dotaknjenje razdrobi. Pomena vreden nauk za tiste, ki v pregrešnih zavezah živijo. Vprašam vas, ali hočete že zdaj, ki v deviškem stanu živite, ko imate nar več priložnost, si zakladov nebeskih nabirati — ali hočete že zdaj svoje serce na dva kraja raztergati in le polovico Jezusu dati; povem vam, v kratkem bo še menja polovica drugemu zapadla, kterege imenovati je strah in groza. Ali ne zasluži križani Jezus celega? Jezus, ki je celega za nas dal? Zato vas prosim pri ljubezni Jezusovega serca, iz kterege je zadnja kaplica za nas iztekla, raztergajte grešne zaveze in dajte Jezusu celo serce. Jezus naj bo zdaj edini vaš ljubej. Al ah! moram izklicati iz dnu svojega serca, da se na tem svetu pri vsakem veselem pogledu mora vselej tudi kej britkega primešati. Pogledam v vigredi cveteče drevo, mi serce veselja skaklja, — zdi se mi, kakor da bi že vidil žlahtno sadje. Vihar prihrušči, zjutraj pride nevgoden mráz. V serce me tedaj zaboli — kedar zagledam zemljo polno cvetlic, po drevesu cvetlice posušene, le redko kje v zavetju še ktera cvetlica na skrivnem stoji.

To podobo razjasniti vam prepustim. Devištvo, o lepa nebeska cvetlica! po imenitnih hišah in pod slamnato streho si pred cvetela, kje te je pa zdaj iskati? Iz velikih poslopij si pobegnila — pa tudi v revnih hutah te ni! — Roža še ne razcvetena, je že vedla — preč je žlahtni duh, prijazni cvet. Sadje, še ne zrelo, je od červa podjedeno in zgrizeno. Veste in vidite, kedar kak červ drevo ali sadje podjeda, začne hirati in umirati. Žalostno je gledati červivo deblo, namesti zele-

nega perja le rujavo listje semtertje visi, namesto zdravega lesa je zdrobljena moka ali žagovna. Gerd, strašno gerd červ tudi vas spodjeda kerš. dekleta — ostrupi vaše serca — mori vaše duše — ukončuje vaše trupla; namesti zdrave moči in nedolžnega veselja vam pusti pusto žagovno žalosti in britkosti. Čutite gristi, pa ne vpijete, vidite goreti gerdi plamen in strašnemu ognju prikladate; ali veste, da s tim derva prikladate k večnemu ognju? —

Žalostno je gledati rožico suho cvetnih perjicev — drevo o poletju brez zelenega perja — visok turn brez križa ali zvezde, cerkev brez oltarja, ali še veliko, veliko žalostnejše je gledati keršanske dekleta brez keršanskih čednost. Suha rožica se poseče, drugo leto novo požene, turn se poravna, dobi bliščečo zvezdo, tudi cerkve se včasi usmilijo dobre duše — postavijo v njo lepe oltarje — le drevo, kedar je suho, se več ne ozele ni — se poseka in v ogenj verže, ravno to čaka tudi tebe kerš. dekle brez keršanskih čednost. Vse se more popraviti, zgubljenega devištva pa še Bog ne more več poverniti. Bila si tempelj sv. Duha, nebeškega ženina, zdaj si bram hudega duha, peklenski so tvoji svatje; v nebesih je bil tvoj dom — tam ti je pripravljena svitla krona — v družbi peklenskega je zdaj tvoja tovaršija — gerde kačje pošasti se ti obvijajo krog glave, bila si rožica cveteča — dišeča, zdaj suho steblo na viš šterli — žalostna glava k tlem moli. — Ljube drage neveste Jezusove, tudi za te, ki hočejo dobro storiti, imam nekatere besede povedati, zato vas prosim pri ljubezni do Jezusovega serca, ve, ki stopite na stezo za angeljsko roko, stermi pot ste si izvolile, — al vsaka stopnja vam rodi novega veselja. Stopajte serčno, celo serce Jezusu prihranite; na višavi vas čaka nebeški ženin s svitlo krono. Vidim pa še takih deklet, ki ne hodijo čisto in nedolžno za angeljsko roko, pa tudi v sv. zakonu niso. Lilija svete nedolžnosti je jim zvenela, žlahna mladost usušila. Vprašate, imam tudi za vas ktere besede? — Ne — vam pustim solze in grevengo po zgubljenem devištvu — v solzah naj vam izraste ternjeva roža pokore. Priporočim vas še molitvi drugih, da bi se Bog usmilil vaših ubogih duš! Sedaj govorim:

2. Keršanskim dekletom, ktere hočejo v sv. zakon stopiti.

Ljube kerš. dekleta, ki na razpotju stojite in memo angelja po širokem potu derčite, poprašam vas po prijateljsko, kaj iščete tam? kaj mislite dobiti? Alite zlato sadje, ki se od delec blizo vidi, in lahko doseže; kedar pa do njega prideš, je s gostim ternjem zaraščeno in težko doseči. Ali ste pa tudi že prav premislile, kaj mislite storiti? Nastopiti hočete velik zakrament v Kristusu, velik pa tudi težaven. Storite obljubo in zavezo, ktero le smert razreši in večnost spet zjedini. Prevzele bote dolžnosti, ki tudi močnim ramenom niso lahke. Srečne, ako ste poklicane, in imate potrebnih lastnost, v resnici dobro storite, — pa gorje, gorje vam, če vas Bog v ta stan ni poklical in ni dal potrebnih lastnost, boljše bi bilo, da bi v ta stan nikoli ne stopile. Ktere dolžnosti bote prevzele, sem zakonskim že razložil, še enkrat jih ponovim, da si jih bote bolj zapomnile.

V zakonu bote imele biti: dobre žene — modre gospodinje — skerbne matere. Če pa ti pred zakonom razujzdano živiš, če nisi pošteno kerš. dekle, misliš, da boš v zakonu poštena? Kakor si pred zakonom znala, boš po poroki ravnala. Sebi boš sramoto napravljala, možu pa življenje grenila. Verjemite mi k srečnemu zakonu ni treba, leta in leta znanje imeti, naj bi bilo popolnoma pošteno, nevarno za dušo in časno srečo je vselej; in če dolgo terpi, redko brez greha ostane. Ali hočeš po žarečem oglju hoditi in nog si ne ožgati? ali se hočeš smole dotakniti, in vendar si rok ne osmoliti? uči sv. pismo Sir. 31, 1.; in jaz pristavim, ti, ki hočeš bokal pregrešnega veselja in sladnosti do dnu izpiti, hočeš še dobra žena biti? Glej kogar goljfaš! — Biti morate modre gospodinje. Če se pa ti pred lepe in drage oblačila bolj po glavi vertijo, kakor kolovrat in preja, — ako ti je ljubejše v hladni senci sedeti, kakor v sončni vročini po polju pleti in žeti, ako ti je ljubše, dolgo spati, ko za delom gledati, kako hočeš še biti modra gospodinja? Biti morate skerbne matere in to je vaša nar svetjša in večja dolžnost. Če pa za vse kratkočase bolj veš, kakor za nauke katekizma in 6 potrebnih resnic, kedar božjo besedo le zaspano poslušáš, keršanskega nauka se ogibaš, pa tudi po njem

ne živiš, in moliš tudi le, kedar te nar večja sila prižene, ti hočeš potem še biti skerbna mati, Bog daj. Stopite nazaj, stopite hitro nazaj, ki nimate potrebnih lastnost, vas Bog ni poklical v ta stan, zato tudi sreče ne pričakujte.

Kedar si človek sam nadloge napravi, in se mu hudo godi, ljudje radi pravijo: Mu je že od Boga tako namenjeno. Temu pa ni taka. Res je, da Bog vse popred vidi, če je človek sam slep in termast, da noče viditi in noče verjeti, si sam težave nakoplje, mu tudi Bog ne more pomagati, ker je človeku prosto voljo pustil. Zato morate pa tudi le bolj zategadelj v zakon stopiti, da ložej v njem za izveličanje svoje duše skerbite. Al ah, koliko jih je, ki v zakon stopijo, da bi pomislili, kako bojo v novem stanu za izveličanje duše skerbeli. Zato starši scer skerbijo, da bi otrokom za delo pridne zakonske tovarše izvolili, jim k bogati ženitvi pomagali; mladi ljudje gledajo na telesno lepoto, — ali bo pa ženin tudi nevesti dajal izgled kersanskega življenja, ali bo jo hudega varval in lepo učil, ali jo bo lepo svaril in ljubeznivo proti nebesom vodil, kdo gleda na to današnje dni? Zato se pa tudi, kar dušno izveličanje zadeva, v zakonu godi, da je gorje. Le prašajte sami zakonske ljudi, kako se jim, kar dušo zadeva, v zakonu godi? S solznimi očmi bojo vam tožili, da so le prepozno spoznali, da so brez volje božje stopili v zakonski stan, da je za molitvo, za cerkev in sv. zakramente le malokdaj časa, da je glava polna skerbi, da se jeze in nevolje vbrani ne morejo.

Žena tožuje, da otrok prav izrediti ne more, ker jih mož pohušuje, noč in dan zdihuje in objokuje sebe, otroka in moža; pridni mož se solzi, da prav gospodariti ne more, ker neskerbna žena za ničesar ni; skrivna žalost jih grize, serce upada, obupanje grozi, božji mir od hiše zginja, malopridni otroci jim lase belijo, o in kaj bo še le enkrat za nas, tako bote slišali veliko, veliko zakonskih zdihovati. Kaj ti pomaga lepota, kaj premoženje, kaj ti pomaga, ako si cel svet pridobiš, na svoji duši — na neumerjoci duši pa škode terpiš. Pa tudi ne bodi slepa, ne glej samo, da bo izvoljeni po tvojem, temuč tudi po božjem sercu. Je ženin le po tvojem sercu, po božjem pa ne, živi pekel boš imela.

Ne pričakuj v zakonu zlatih gradov, strašno bi se goljfala, pridejo britke ure in globoko raneče žalosti, kersansko poterpežljivo

jih moraš prenašati. Ako si pa nesreče si izvolila, nikoli ne obupaj. Sv. apostel Pavl uči I. Kor. 7, 14.: „Posvečen je neverni mož po verni ženi, in posvečena je neverna žena po vernem možu.“ Zakaj, kako veš ti žena, ali ne boš morebiti moža k izveličanju pripeljala. Res težka je ta butara! Blagor pa tebi, če ti pobožno moliš, voljno prenašaš, pošteno živiš in si tako prizadevaš svojega grešnega tovarša izveličati, tvoja krona bo velika v nebesih. Ljubezen, ki te k oltarju pelja, ne sme biti zgolj mesena, tudi prisiljena reč nikoli ni pridna, nar menj pa prisiljena ljubezen. Ena ko druga dolgo ne terpi. Gostija mine, ž njo pa tudi mesena in prisiljena ljubezen. Slednji nauk, ki bi ga vam rad na široki pot podal, je ta: Skerbite, da bote čistega serca in v gnadi božji stopile v zakonski stan. Težke so dolžnosti, potrebna gnada v sv. zakonu; pa le tiste jo prejemejo, ktere poklicane čistega serca in v gnadi božji stopijo pred božji oltar. Gorje mu, kdor grešnega serca stopi k poroki, on si sam podpiše pismo časne nesreče, morebiti tudi večne. Čisto poravnajte z Bogom vse, kar je krivega, zato naj spoved celo poprejšno življenje obseže. Nova rajtinga bode se potem začela, naj bo una pred sklenjena. V božji gnadi morate začeti, če hočete v božji gnadi končati.

S k l e p.

Sedaj keršanske dekleta — naj že stopite na ozko stezo za angeljsko roko in sklenete vedno v devištvu živeti, ali pa naj se podaste na široki pot in mislite v sv. zakon stopiti; oh lepo vas prosim, vas zarotim pri vaši časni in večni sreči, spominjajte se naukov, ki ste jih danes slišale. Srečno bote živele kot čiste device in neveste Jezusove, srečno pa bote tudi živele kot zakonske žene. Tebi pa prečista devica in božja mati Marija priporočujem vse naše keršanske dekleta; pomagaj, da bojo zvesto hodile po tvojih stopnjah, in enkrat k tebi prišle in k tvojemu ljubemu Sinu in Odrešniku našemu Jezusu Kristusu! Amen.

Pridiga za nedeljo Septuagesimo.

(Dolžnosti keršanskih hlapcev in dekel.)

„Hišen gospodar je šel najemat delavcev v svoj vinograd.“ Mat. 20, 2.

V v o d.

Kdo je hišni gospodar, ki je šel najemat delavcev v svoj vinograd? Naš ljubeznivi Oče nebeški. On je najemat in klical ljudi od začetka sveta, in jih bo najemat in klical do konca sveta. Pa mnogoverstne so opravila, ktere nam je Gospodar nebes in zemlje v svojem vinogradu odločil. Ravno tako mnogoverstni so na svetu stanovi, ki jih je on postavil. Nekteri zaukazujejo, drugi ubogajo, nekteri podučujejo, drugi poslušajo, nekteri zemljo obdelujejo, drugi se z rokodelstvi pečajo, nekteri pravico delajo, drugi puško nosijo. Razni so stanovi po svetu, vsi pa so od Boga, in mi vsi smo božji delavci in služabniki. Bodi si kralj ali berač, bogat ali ubožec, zakonski ali samičen, gospodar ali hlapec, star ali mlad, vsi vsi smo delavci in služabniki božji, bodemo pa tudi nekdaj svojemu Gospodu odgovor dajali in od njega prejeli, kar smo si zaslužili. Iz celega serca želim in goreče Boga prosim, da bi jaz in vi, da bi mi vsi obstali pred božjim sodnikom in prejeli večno plačilo zvestega hlapca. Zatoraj sem v nekterih pridigah govoril od dolžnost, ktere imajo nekteri stanovi splovnati. Pokazal sem vam, keršanski starši! da bi imeli svoje ljube otročice prav po keršansko izrepati in jim skrbeti za časno še bolj pa za večno srečo. Pokazal sem tebi, ljuba mladina! Jezusa 12 let starega, da bi od njega učila se, rada v cerkev hoditi, svojim staršem lepo pokorna biti in marljivo se učiti. Opominjal in prosil sem zakonske može, da ljubijo svoje žene, da so jim zvesti in da modro gospodarijo, povedal sem pa tudi zakonskim ženam, da so svojim možem pokorne in zveste in da svoje otroke keršansko izreajo. Tudi hišnim gospodarjem in gospodinjam sem pred oči postavil ajdovskega stotnika in jim priporočil, da svojim poslom dajajo, kar jim gre, da jih ljubijo in imajo v strahu božjem. Keršanskim dekletom sem pa na Svečnico še posebno besedo govoril; zakaj da neki to? Zatoraj ker se mi resnično dozdeva, kar nekdo

pravi: Dajte nam poštene dekleta in dobre matere, in skoraj bo nov in drugačen ves svet! In verjemite mi, kerš. dekleta in matere! šibke ste in rahle, pa imate čudno moč in oblast. Obračajte jo na dobro: dokler niste v zakonu, živite pošteno in sramožljivo, preden v zakon stopite, dobro prevdarite, v zakonu pa bodite poterpežljive žene, zveste gospodinje in skerbne matere! Pa vidim med vami še nekaj ljudi, možkega in ženskega spola — katerim še nisem napravil posebne besede. Moja sveta dolžnost je učiti in voditi vas vse, zatoraj je namenjena vam moja današnja pridiga. Ali veste koga menim? Menim ljudi, od katerih govori današnje sv. evangelje, menim delavce, hlapce in dekleta, ktere najemajo hišni gospodarji in gospodinje, da bi jim pri delu pomagali in jim po volji služili. Pokazal bom toraj danes:

„Dolžnosti, ktere imajo keršanski posli spolnovati.“

Kerš. posli zvesto poslušajte, da veste, kaj imate storiti!

Razlaga.

V vsakem stanu človek srečno živi in si služi pri Bogu večno plačilo. Mi Slovenci pa pravimo: Kakor si človek postelje, tako leži. Tudi vsak priden posel je Bogu ljub, ves pravični svet ga spoštuje, je srečen in vesel. Zakaj da pa je toliko poslov na zemlji nesrečnih in tam v večnosti pogubljenih? Kakor si postelješ, tako ležiš: veliko poslov svojih dolžnost ne spolnuje. Vaša prva dolžnost keršanski posli, je:

1. da si poiščete poštenih in keršanskih ljudi, katerim se v službo podaste.

Večje sreče za otroke ni, kakor da imajo dobrega očeta in skerbno mater. Nar večja sreča za posle je tudi ta, da si dobijo pobožnega gospodarja in keršansko gospodinjo. Pa sedajni posli si le službe izbirajo, kjer si malo več zaslužijo, malo bolje jesti in piti dobivljajo, kjer gospodarji in gospodinje za njimi ne gledajo, in jim po grešnih potih hoditi dovolijo. Ah žalostno je in strašno, pa žalibog vendar le resnično, kar moram reči: Tako daleč je prišlo, da hlapec in dekleta še v službo stopiti noče, ako se jima že popred ne dovoli, ponočevati in vesovati, doma žganje točiti in po somnjih se vlačiti! Pa ta strašna pregreha

pretepa posle do belih kosti. Keršanski hlapec dobil si tako hudobno hišo, kjer živiš po svoji grešni volji, — pa navadil si se tudi ponočevati in pijančevati, zapravil si svoj kervavi denar, svoje dobro ime in poštenje in nabasil si križev, ki te tlačijo tukaj v črno zemljo, tam pa v peklenski ogenj! Keršanska dekla našla si malopridno hišo, kjer počenjaš, kar se ti zljubi; pa le počakaj, kmalo boš zapravila dobro vest in svojo poštenost, kmalo boš nezakonske otroke povijala in kervavih solz prelijala, tam pa v večnem ognju gorela! Marsikteri hlapec in marsiktera dekla strašno preklinja nesrečno hišo, kjer ni bilo nobene skerbi in nobenega straha, in milo zdihuje: Oh da bi v to hišo nikoli ne bil prišel ali prišla! — Si službo iskati v nepošteni hiši, je zmota in nesreča, da je večje biti ne more. Kaj ti pomaga hlapec ali dekla, da si nekajkrajcarjev več prislužiš, malo boljše naješ in napiješ, nekaj pregrešnega veselja uživiljaš, zraven pa svojo časno srečo zapraviš in pogubiš svojo neumerjočo dušo? O nikar, nikar tako, ljubi moji posli; temuč iščite si službo v pošteni hiši; in ako ste tako srečni, da poštenega gospodarja in skerbno gospodinjo imate: oh hvalite Boga in lepo ubogajte jih, kakor svoje starše in ne hodite od njih hiše! —

Bodi si hiša, kjer služite, poštena ali nepoštena, bodi si služba prijetna ali neprijetna, vselej je vaša druga dolžnost:

2. da ste svojim predpostavljenim pokorni in jim služite zvesto.

To vas ja uči že samosvoja pamet. Zato so vas gospodarji in gospodinje najeli, za to vas plačujejo, vam jesti in piti dajajo in vam oblačila kupujejo, in tudi v boleznih in starosti vas ne zapustijo. Gospodarji in gospodinje delajo svoje, delajte tudi vi svoje, kar ste obljubili, keršanski posli! Ravno to je pa tudi volja božja; zakaj sv. apostel Pavl Efež. 6, 5. pravi: „Hlapci (in dekcle) bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem s strahom in trepetom in skerblijivim srcem kakor Kristus; in nikar ne služite na oko, kakor da bi hotli ljudem dopasti, ampak kakor hlapci Kristusovi storite voljo božjo iz serca radi, in služite dobre volje, kakor Gospodu in ne kakor ljudem.“ Pa kam so prišli pokorni posli! Koliko je hlapcev in dekcl, ki ne storijo, kar se jim zaukaže, ki delajo vse le po svoji glavi, ki pri delu mer-

mrajo, odgovora ne dajo ali tje v en dan delajo; koliko jih je, ki se gluhi ali slepi naredijo ali se clo rotijo in kolnejo, kader se jim kaj ukazuje; koliko jih je, ki se nočejo po hiši in po keršanskih navadah pri hiši ravnati, ki še druge posle motijo, nočejo doma ostati in se obnašati po volji keršanskega gospodarja in pridne gospodinje! Kam so prišli zvesti posli? Koliko je hlapcev in dekel, ki svojega gospodarja škode ne varjejo ali pa za njegovo srečo ne skerbijo; koliko jih je, ki vejo, da drugi posli, ali ptuji ali domači otroci očeta goljufajajo, mu kradejo, pa ne povejo ali še clo potuho dajajo; koliko jih je, ki svoje gospodarje, ali njegovo orodje, njegovo živino po nevarnem poškodujejo in v nesrečo pripravijo! Kam so prišli pokorni in zvesti posli? Le malo jih je, ki bi se ravnali po besedah sv. Pavla: „Hlapci in dekle bodite svojim gospodarjem podložni, v vseh rečeh dopadljivi, ne zoper govorite jim, ne goljufajte jih, ampak povsod skazujte pravo zvestobo,“ Tit. 2, 9. Keršanska družina bodi toraj pokorna in zvesta, naj si bo tvoj hišni oče in hišna mati tebi po sercu in volji ali ne. Ako pa hudobnega gospodarja in terdo gospodinja imaš, in se ti večkrat krivica godi, oh le poterpi voljno zavoljo Boga, ki ti bo tvojo zvestobo stokrat in večno poplačal. Sv. Julija je imela nevernega gospodarja; pa iz ljubezni do Jezusa mu je toliko zvesto služila, se tako pohlevno in ponižno nosila, da jo je ajdovski gospodar serčno rad imel in rajši bi bil zgubil vse svoje premoženje, kakor to deklo. Bodite tudi vi pokorni svojim gospodarjem in gospodinjam, kerš. posli, radi se spominjajte besed sv. Pavla: „Družina ubogajte svoje gospodarje z vsem poštenjem in z ravnim srcem,“ Ef. 6, 5., — delajte, kolikor premorete, delajte zvesto, nikar le samo tako dolgo, dokler vam gospodar ali gospodinja na perste gleda, temuč vselej in povsod kakor pred Bogom, ki je povsod pri nas, vse vidi in nam vse lepo poplačal bo: „Služite voljno, opominja sv. Pavl, kakor bi služili Gospodu, nikar pa samim ljudem; saj veste, da vsak, ki dobro opravlja, bo od Gospoda svoje plačilo dobil,“ Ef. 6, 5—9. Nekdaj sta delala na polju dva suznja, eden je bil ajdovske, uni pa keršanske vere. „No se je vendar enkrat pobral naš ostri gospodar, sedaj sva sama, počijva se in vležíva se v hladno senco“, je rekel ajdovski. „Moj gospodar je pa še tukaj, od-

govori kristjan; iz nebes na zemljo gleda, da vidi, kaj zaslužim; zatoraj hočem pri svojem delu ostati.“ Ja kerš. posli: „Delajte vse, kakor Gospodu, ne pa ljudem!“ Kol. 3, 24. Tretja dolžnost vaša, kerš. posli! je:

3. da ste zadovoljni v svojem stanu.

Modri Oče nebeški vas je v ta stan postavil: „Kar pa Bog stori — vse prav naredi.“ Ali mar mislite, da je vse čisto zlato, kar blišči? Oh verjemite, da velikokrat tudi zlata krona hudo tišči in da velikokrat pod židano jopo zdihuje pobito serce; ne zabite, da je zemlja vsem Adamovim otrokom solzna dolina, ktera jim več ternja kot rožic rodi. Le tam goraj nad zvezdami je pravo in čisto veselje doma, in tje v tisto srečno deželo tudi pot derži iz služevnega stanu. Sv. Vendelin je zapustil kraljevsko hišo, in šel je ovce past, kajti vedel je, da se priden ovčar ložej izveliča, kakor pa imeniten kralj. Res je, kerš. posli, da včasih veliko terpite in da se vam terda godi; pa oglejte se na Jezusa, svojega gospoda in odrešenika: „Jaz nisem prišel na svet, pravi on, da bi se mi streglo, temuč da bi stregel.“ Obrišite si toraj solze svoje, povzdignite proti nebesom serce svoje in veseli bodite svojega težavnega stanu; bolj ko terpite, bolj ste podobni Jezusu, Sinu božjemu, ki se je tudi ponižal in za nas hlapec postal; za to ga je pa tudi Oče nebeški povišal, bo pa tudi — povišal vas, ako vas zveste najde. Kedar je žalostno vaše serce, spominjajte se rožne device Marije, tudi ona je bila ponižna dekla svojega gospoda na tem svetu in je sedaj nebes in zemlje kraljica; ako bote ž njo pravično žalovali, bote tudi ž njo večno kraljevali. Radi se spominjajte svetnikov in svetnic božjih, ki so bili tudi služevnega stanu. Ali poznate sv. Izidorja, ki je bil kmetovski hlapec, sv. Armogasta, ki je bil kravar, sv. Vendelina, ki je bil ovčar; ali poznate sv. Lavrencijo, ktera je služila za hišno, sv. Notburgo in sv. Cito, ki ste bile pridne dekli?

Tega se spominjajte in Jezusovih sv. besed, ktere tudi vam veljajo: „Blagor jim, ki tukaj v solzah sejejo, tam bojo veselega serca želi!“

Četverta dolžnost vaša, kerš. posli! je:

4. da skerbite v mladih letih za svoje stare dni.

Dokler je človek mlad in zdrav, misli, da bode zmiram tako ostalo; pozabi na prihodno, na stare dni, zapravlja in razujzdano živi: — alj kakor burja pridejo hudi dni nad njega, in si pomagati ne more, ker še na nje pomislil ni. Vprašani vas, alj to ni gotova resnica? Svoje mlade leta v pregrehah zateptati, svoje stare dni pa v siromaštvu prezidihovati, veliko družine nahajamo. Hlapci vse nedelje in praznike po dobrih voljah prehodijo, veliko noči po vasch prelazijo — svoj zaslužen denar za mizo, na keglišču in plesišču in po drugem nespodobnem zaderžanju zapravljajo, na svojo starost si kaj prihraniti večidel pa pozabijo; — dekle pa vse, kar zaslužijo, na se obešajo, drage in prevzetne oblačila si kupujejo, vse svete dni po nevarnih potah zapravijo, veliko noči v nesramnih tovaršijah zatratijo: na stare dni pa kej obleči nimajo. Zastonj jih svarijo pridni gospodarji: še le besedujejo in kregajo se z njimi, ja še iz službe stopiti hočejo; — zastonj jih prosijo skerbni starši, ki jih od grešnega in gerdega življenja odverniti hočejo; — zastonj jih svarijo goreči pridgarji, ki jim božjo resnico na ravnost povejo: še le jezijo se in celo kolnejo jih; — vse je zastonj tako dolgo, da eden drugega v greh, iz greha v sramoto, iz sramote v nesrečo, iz nesreče v pogubljenje pripravijo. Še se najde poslov, ki si tega še v greh ne števajo, se tega tudi ne spovejo, in po ravno tem nesrečni postanejo in se pogubijo. O ljuba moja družina! v svojih mladih letih starosti in ostre rajtenge tam v večnosti ne pozabi. Mlade leta skoraj minejo, bolezen in starost se skoraj oglasi: in kaj imaš tedaj od svojega gerdega življenja? beraško palico, hudo vest, nezakonske otroke, katerih rediti ne moreš, in ako prave pokore ne storiš, večno pogubljenje! — Za tega delj, kerš. posli! pametno in varčno ravnajte v mladih, zdravih letih, da ne bote v starosti lakote in siromaštva terpeli, živite sramožljivo in brumno, da bote tukaj srečni in tam izveličani!

Vašo nar imenitnejšo dolžnost, kerš. posli! sem na slednje prihranil, da bi vam prav globoko v serce segla in terdno se ga prijela, in ta je:

5. ne pozabiti, da je Bôg vaš prvi in nar višji gospodar.

Nimate, kerš. posli! na svetu pravega očeta več, za ptuje ljudi se trudite in potite, nimate pravega doma, po ptujih hišah se valjate. Res huda in težavna je ta. Pa povzdignite svoje oči; tam goraj stanuje vaš nebeški oče, tam goraj je vaš pravi dom. Oh kako sladko in veselo je, ako posel v resnici zdihovati sme: „Bogu jaz služim in Oče nebeški je moj dobrotljivi gospodar; če ravno tukaj nimam stanovitnega doma, saj sem pri njem v nebesih doma!“ Srečen hlapec, blažena dekla, ki tako resnično reči zamore, — pravim resnično. Zakaj Oče nebeški le tiste ljubi in rad ima, ki njegovo sveto voljo zvesto spolnujejo in greha skerbno se varujejo. Varite se toraj, kerš. posli! da ne grešite in zgubite svojega nebeškega Očeta in ne zapravite svoje nebeške domovine! Kar Boga žali, ne delajte za noben dnar, in ne delajte, naj bi vam zaukazal Bog ve kdo. Egiptovskega Jožefa je hotla bogata in visoka gospa v greh zapeljati. Pošteni mladenec se spomene, da je Bog njegov nar višji gospodar in reče: „Kako bi mogel storiti tolike hudobe, in grešiti zoper svojega Boga?“ Ja, kerš. posli! treba je, Boga se bolj bati, kakor ljudi. Kdor zlatim obljubam zapeljivih gospodarjev ali gospodinj verjame in jim v greh dovoli, gorje mu! On zataji večnega Boga, svojega nar višjega gospoda in ne bo prejel večnega plačila. Bodite, ljubi posli moji! pokorni v svoji službi, vbogajte radi in hitro! Ako se pa vam kaj zaukaže, kar je zoper voljo božjo, tedaj obstojte in pohlevno recite: „Dolžni smo, Bogu bolj pokornim biti, kot človeku.“ Vselej dajajte Bogu, kar je božjega: žebrajte radi in pobožno vsako jutro in vsak večer, hodite veselega serca v hišo svojega Boga, poslušajte zvesto božjo besedo, sprejemajte pogostoma in vredno ssv. zakramente, skerbno varujte se greha, in Bog prenesi, koga pohujševati ali v greh napeljevati! Ne zabite Boga, in tudi Bog vas ne bo zabil in zapustil.

S k l e p.

Priserčni služni bratje in sestre moje! Oh da bi jaz zamogel vas vse srečne storiti, vam vse britke solze obrisati, vam vse mile izdihleje potažiti. Res to bi bilo mojega serca rajsko veselje! Pa sam tega storiti ne morem, tudi vi si morate prizadevati. Kar jaz storiti morem, sem storil danes; storite sedaj

tudi vi, kar morete. Poiščite si narpoprej sluzbo v pošteni hiši, bodite svojim gospodarjem in gospodinjam pokorni in zvesti, bodite v svojem stanu zadovoljni in skerbite v mladih letih za svoje stare dni; nikoli pa ne zabite svojega nar višjega gospodarja Očeta nebeškega. Glejte ga tam goraj nad zvezdami, že vam pripravlja večno plačilo rekoč: „Blagor tebi, zvesti hlapec, zvesta dekla; bil si v malem zvest, toraj te postavim nad veliko, pojdi v veselje svojega gospoda,“ Mat. 25, 21. Amen.

177 Pridiga za nedeljo Seksagesimo.

(Kaj storiti, da pada božja beseda na dobro zemljo?)

„Drugo seme je padlo v dobro zemljo; in je rastle in storilo stoteren sad.“
Mat. 8, 6.

V v o d.

Jezus, nebeški učenik, se je usedel na bregu Galilejskega morja. Groza ljudi ga je obsulo iz bližnjih mest in vasi poslušati njegove prelepe nauke. Vse se je terlo in prostora je zmanjkovalo; zatoraj stopi Jezus v neko ladjico, jo malo globej v jezero potisne in iz ladjice podučuje zbrane množice. Po bregu Galilejskega morja je bila zemlja prav rodovitna in polje lepo obsjano in skerbno obdelano. Jezus, viditi bogato polje in lepo žito ob bregu, viditi med poslušavci veliko kmetov, jame praviti priliko danšnjega sv. evangelja. Kajti ni bilo učenika pod milim solncem, da bi bil vedel in znal bolj zastopno in prav po domače učiti od ljubega Jezusa, učenika nebeškega. Božje skrivnosti je v domače reči oblekel, in visoke resnice nam je v navadnih opravilih pokazal. Jel je danes iz ladjice govoriti ljudem kmetiškega stanu od sejavca, od semena in od razne zemlje, in sam je razložil, kaj pomenja ta prilika. Seme, je rekel, seme je božja beseda; pa nekaj pade poleg pota, nekaj na skalo, nekaj med ternje, in to seme ne rodi dobrega sadu. Nekaj semena pa pade v dobro zemljo, raste in stoterno rodi.

Ljubi poslušavci! tudi vam se oznanuje božja beseda, se oznanuje vsako nedeljo in vsak praznik dopoldne in popoldne,

seme božje besede se pogostoma seje; kam pa pada pri vas — ali morebiti poleg pota, morebiti na skalo, morebiti med ternje? Oh Bog hotel, da bi padalo globoko v vaše serca in našlo rodovitne, dobre zemlje! Ako pa dobro seme božje besede pada v dobro zemljo, kje pa je dobro sadje? Pomislimo, kaj božja beseda zapoveduje in prepoveduje, pomislimo pa tudi, kaj ljudje delajo in opuščajo; kaj porečemo, kaj moramo obstati? Ponižnega in pobitega serca moramo obstati, da mnogo mnogo božje besede pada na terdo mrtvo zemljo, in ne rodi nobenega sadu! To ne sme daleč tako biti, da ne pride gospod, poseka nerodovito drevo in ga verže v ogenj! Zatoraj hočem vam danes pokazati:

„Kaj imamo storiti, da božja beseda pri nas rodi dobrega sadu?“

Danešnja pridiga je za vse; zatoraj kličem, kakor je klical Jezus: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!“

Razlaga.

Ako hočete, da vam božja beseda rodi obilnega sadu, ali veste kaj imate storiti? Ravno to, kar dela priden kmet, da mu njegova zemlja dobrega sadu donaša. Kmet svojo njivo dobro gnoji, orje in povlači, to je: kmet pripravlja svojo njivo, preden žito seje. Tako imaš tudi ti, ljubi moj kristjan:

1) Pripravljanje svoje serce.

Ponavadno Bog le tistim k sercu govori, ki imajo za božji glas pripravljeno serce. Zatoraj ljubi moj! že ko v cerkev greš, pripravlaj svoje serce; ne uganjaj praznih in nepoštenih norčij, tiho in zbrano stopaj proti hiši božje in tole v svojem sercu premišluj: Grem sedaj v cerkev božjo; moje truplo potrebuje kruha, moja duša pa božje besede, da ne opeša na poti iz časnosti v večnost. Sedaj grem poslušat božjo besedo in uživljat to nebeško hrano; velike trume so Jezusa obsole in zvesto poslušale njegove nebeške besede. Tudi jaz sem ravno tako srečen, Jezusa božjega učenika poslušati; zakaj kar posvečeni mašnik iz prižnice govori, ni njegova, je Jezusova, božja beseda: „Kdor vas posluša, mene posluša,“ Luk. 10, 16., iz ust duhovnikovih govori Jezus, ki je pot, resnica in življenje, Jan. 14, 6. Naj si pridigar govori

prijetno ali neprijetno, naj si hvali ali se graja, naj si govori sladko ali terdo, naj se sam po svoji pridigi ravna ali ne, vse eno: njegova beseda ni njegova ampak Jezusova, in „nebo in zemlja bota prešla, ta beseda pa ne bode prešla,“ Luk. 21, 33. Te in enake reči preišluj v cerkev gredé; ko pa v cerkev stopiš, pusti vse posvetne misli, vse nepotrebne skerbi, vse pregrešne želje zunaj cerkve, in le ta edina misel in želja naj bo v tvojem sercu: Božjo voljo v pridigi spoznovati in po pridigi spolnovati. Tiho mora biti v našem sercu, da se sliši, ko nam Bog sam govori. Obudi potem serčno grevengo čez svoje grehe in očisti svoje serce vseh grešnih misel, da ti pri pridigi po glavi ne rojijo; ali kar se božja beseda tvojega serca ne bode prijela, kajti „božja beseda je sveta, pravi sv. Krizostom, in ne bo prebivala v gerdi posodi.“ Preden se pridiga začne, ne zabi sv. Duha na pomoč klicati in ga za razsvetljenje prositi; naj bi si bila pridiga še toliko lepa, glas pojde le do ušes, ako Bog človeka ne razvetli in omeči. Tako pripravljaj na pridigo svoje serce; in ko pridigarja na leci zagledaš, izdihni iz celega serca, kot nekaj mladi Samuel: „Gospod! govori, tvoj služabnik posluša!“ I. kralj. 3, 10. —

Je njiva lepo in skerbno pripravljena, potem gre sejavec, vzame dobrega semena in ga seje na njivo. Tako imaš tudi ti moj kristjan:

2. Obsevati svoje serce.

Kjer se ne seje nič, ondi tudi ne raste nič; zatoraj je malo med nami keršanskega življenja, ker jih malo prav posluša božjo besedo: Ni božjega semena v našem sercu, ni tudi dobregu sadu. So kristjani, ki leto in dan malokedaj ali nikoli ne poslušajo nobene pridige in nobenega kerš. nauka: „Že vse znam, nič novega ne slišim več“ prevzetno izgovarjajo se. Človek noben dosti ne zna, nar manj pa božjega nauka; zakaj neskončen in večni je Bog, neskončne so tudi božje resnice, nikdar in nikoli jih zadosti spoznali ne bomo. Cele tri leta so učenci Jezusovi Jezusa poslušali, ž njim se obhodili, vse vidili in slišali, vendar jim je rekel: „Vam še veliko imam povedati, pa mene ne morete zastopiti, sedaj še ne morete nositi,“ Jan. 19, 12. Kako neumno in nesramno je toraj, tako govoriti: jaz že vse znam! Nekdaj si morebiti znal mali katekizem, ali sčasoma si še tega

zabil in ti se prederzneš terditi: Že vse znam! Sv. škof Ambroz pravi: „Naj bi si bil človek še tako učen, vendar mu je treba se dalej še učiti. Bog je dal postavo, naj vsak izraelski kralj petere Mojzesove bukve sam prepiše, vedno pri sebi nosi, in vse svoje dni vsak dan prebira. Zakaj da neki to? Ali mar ni bilo zadosti, da je kralj postavo znal; zakaj je moral postavo zmiram pri sebi nositi, in vsakdan prebirati? Sam Bog pove, zakaj? Da se kralj Gospoda svojega Boga boji, in njegovo postavo spolnuje.“ Nikoli se človek božjega nauka ne izuči; in stavimo, da zna človek ves keršanski nauk od konca do kraja, ali ga pa tudi spolnuje. Jezus nas ni učil, da bi le iz glave znali, ampak da bi po njegovem nauku tudi živeli. Ali si pa upaš tudi to terditi? „Kdor pa pravi, da je brez greha, sam sebe goljfuje in resnice ni v njem,“ I. Jan. 1, 8. Kako treba vsakemu, da se podučuje, da se spodbada in okrepcuje, svoje dolžnosti zvesto spolnovati in skerbeti za izveličanje svoje neumerjoče duše! Strašne so besede, ktere beremo v sv. pismu, od tistih, ki se božji besedi umikajo! Po svojem preroku Jeremiju pravi Bog: Preklet je človek, ki ne posluša naukov“, Jer. 11, 3., in terdo je, kar ljubeznivi Jezus pravi: „Kdor je iz Boga, pravi on, besedo božjo posluša; zatega voljo je vi ne poslušate, ker niste iz Boga; vi ste iz očeta hudiča“, Jan. 3, 44. Kaj bi bilo toraj tistim kristjanom reči, ki, namesti pridige poslušati, doma ostajajo, doma polegajo ali igrajo, ali po kerčmah ali drugih hišah posedajo, ali okoli cerkve postopajo in se pogovarjajo? Kaj drugega, kakor to: „Vi niste iz Boga, vi ste iz očeta hudiča.“ Sv. škof Hilari je nekđaj božjo besedo oznanoval. Bral je sv. evangelje in jel je pridigovati. Nekaj mlačnih kristjanov se je pripravljalo iz cerkve zmuzniti se. Sv. Hilari sedaj glasno zaupije: „Le pojdite iz cerkve; pa povem vam, da iz pekla ne bote mogli!“ Slabo znamenje je, ljubi moji! ako kdo do božje besede nema serca in veselja, in je poslušati noče: „Kdor ne more nobene jedi uživljati, pravi sv. Anton, kaže, da je bolen; kdor pa ne more duhovne jedi, ktera je božja beseda, razodeva, da se njegova duša v prav hudem stanu nahaja.“

Zatoraj priserčni kristjani! le radi in veseli pritecite, kedar vas cerkveni zvon vabi, božjo besedo poslušati; tu govori sam večni Bog in vam oznanuje svojo sveto voljo. Pa nič bi ne pomagalo, v cerkvi prostor podpirati, le okoli sebe gledati in oči past, dremati ali pa pridigo na druge obračati. Vse misli in celo serce mora biti pri božjem nauku in, kar se sliši, je treba na se obračati. Keršanski starši! poprašujte svoje otroke, kaj so slišali danes v cerkvi pri pridigi ali pri kerš. nauku; vi kerš. gospodarji in gospodinje, prepričajte se, ali so hlapci in dekle bili v cerkvi in ali so zvesto poslušali, — to bo veliko pomagalo, da bojo vsi zvestejše poslušali. Ne zabimo, da kdor žeti hoče, tudi sejati mora. Obsevajmo toraj svoje serce, da bode tudi v stanu roditi dobrega sadu! — Seme se v zemljo vseje, v zemlji pa obleži in cimi se, potem poganja, iz zemlje pomoli se in raste. Zraven dobrega semena se pokažejo zelišča in rastline vseh sort, tudi osat, ternje in ljulika se prikaže. Priden kmet gre, vzeme lopato in motiko, izruje vse to in pleje svojo njivo. Tako imaš tudi ti, moj kristjan:

3. oplevati svoje serce.

Hudo in dobro v enem sercu skupaj rasti ne more; rado se pa godi, da hudo zaduši dobro, kakor ljulika zlahno žito. In božja beseda ima veliko sovražnikov, ki branijo jej poganjati in dobrega sadu roditi. „Pride hudič, in vzame besedo iz človeškega serca“, pravi Jezus. Veste, kdo je to? To so ljudje brez vere in vesti, ki malopridne bukve razprostirajo, da se božja beseda zasramuje in zamečuje; so ljudje brez vere in vesti, ki govorijo zoper sv. vero, sv. cerkev, cerkvene reči in tako podkopujejo božjo resnico; so ljudje brez vere in vesti, ki obrekujejo pridigarje, raznašajo njih slabosti in podirajo, kar so oni na leci težavno zidali: „Pride hudič, in vzame besedo iz njih serca, da verujoči niso izveličani“; oh teh zapeljivcev se vari bolj kot živega ognja, njih gerdih in lažnjivih besed ne nosi v svojem sercu! „Pride skušnjava in ob času skušnjave odstopijo“ pravi Jezus dalej. Ali te še nikoli ni kaka pridiga prav živo zadela, ali ti še nikoli ni kaka beseda prav globoko v serce segla. Oh že te je večkrat pri sercu močno uščenilo in zabodlo, svitle solze so ti pri pridigi v oči prigrale, sklenil si greh zapustiti, novo življenje začeti in

lepo Bogu služiti; glej žlahno seme božje besede je veselo poglalo, pa prišla je skušnjava, prišel si v priložnost spet grešiti, stara navada te je obšla, nisi hotel sam sebi kaj odtergati, sam sebe zatajiti, Bogu kej v dar prinesiti; skušnjava je prišla in ob času skušnjave si odstopil, in božje seme je usahnilo. Je kristjanov, ki božjo besedo veseli in zvesto poslušajo, pa so preveč v posvetno zakopani, iščejo preveč tega, kar je dolej na zemlji, hočejo služiti dvema gospodoma, mislijo svoje serce na dvoje razsekati, nekaj ga darovati Bogu, nekaj pa satanu. Ne goljufajte se, ljubi moji; ali ne veste, kaj Jezus pravi: „Nihče ne more dvema gospodoma služiti, ali bo namreč enega sovražil, in enega ljubil; ali se bo enega deržal in unega zaničeval. Ne morete služiti Bog in mamonu“, Mat. 6, 24. Le prerado se godi, da se ti pridiga serčno prileže, da si v cerkvi poln dobre volje, da zvesto oblubiš, greha se očistiti in varovati: pa prideš domu, pa se oglasijo stare skerbi, se ti svetijo stare bogastva, se ti ponujajo stare sladnosti, in glej vse zlate obljube so pozabljene: Božje seme je padlo med ternje, je bilo od skerbi in bogastva in sladnost življenja zadušeno, in ne obrodi sadu. — Hudič in njegovi pomagavci: neverni in brezvestni ljudje, potem skušnjave vseh sort in posvetne skerbi in reči, te so tista ljulika in tisto ternje v našem sercu, ki božjo besedo zaduši. Te ljulike in tega ternja je treba oplevati naše serce: Ne verujte nevernim in bezbožnim ljudem in bukvam, — premagujte zvesto skušnjave in grešne priložnosti, — znebite se in otesite posvetnih skerbi in reči! Božja beseda bo lepo cvetela, zorila in obilno sadja nosila. —

Pa ljubi moji, kaj pomaga, da pridni kmet svoje polje še tako čedno obdeluje in obseva, čisti in opleva, ako Oče nebeški ne daje mraza in toplote, suhote in mokrote ob pravem času? Ravno tako imaš tudi ti moj kristjan:

4. polijati in ogrevati svoje serce.

Kakor povesod, tako velja tudi zastran božje besede, kar sv. apostel Pavl pravi: „Ne ta, ki sadi, je kaj; tudi ne ta, ki priliva; ampak On, ki daje rasti, Bog“, I. Kor. 3, 7. Veste sedaj, zakaj se po pridigi tri božje čednosti obudijo in še druge molitve opravljajo? Boga lepo in ponižno prositi pomoči in gnade, da bi vsi poslušavci slišano božjo besedo globoko v sercu

hranili in po njej zvesto živeli! Oh serčno in pobožno molite po vsakej pridigi in po vsakem kerš. nauku in tudi doma svojo molitev večkrat ponavljajte in gotovo dobili bote moči po božji besedi tudi živeti; sam Jezus nam pravi: „Oče iz nebes jim bo dal dobrega Duha, kateri ga prosijo“, Luk. 11, 12. Tudi ti nesrečni grešnik ne obupaj; pri Bogu je vse mogoče, le tudi goreče prosi usmiljenega Očeta nebeškega, da ti daje volje in moči po božji besedi svoje življenje boljšati in lepše živeti. Po nebeško lepo je, kar pravi sveti Avguštin: „Ko bi bil tudi merzel ko sneg, zamerznjen ko led, terd ko kamen, ne obupaj. Božja beseda bo ogrela, kar je ozebljenega; stajala, kar je zmerznjenega, omečila, kar je terdega; Duh Gospodov bo pihal, in spokorne solze se bodo grešniku iz oces udirale.“ Prosite toraj pogostoma milega Boga pomoči in gnade — pravični in krivični, in vsi bomo ložej živeli po božji besedi! Pa molitva sama je še premalo, Jezus Kristus, neskončno usmiljeni in mogočni odrešenik, nam je napravil čudnih studecev, kjer moremo zajemati božje gnade in pomoči, to so presveti zakramenti in nekervava daritev sv. maše. Prejemajte pogostoma in vredno ssv. zakramente, stopajte večkrat v spovednico in k božji mizi, hodite radi in kolikorkrat le zamo-
rete, k sv. maši, obnašajte se pošteno in pobožno, in gotovo se bo gnada božja cedila v vaše serce, bo oživljala božjo besedo, da bo rodila obilno nar lepšega sadu! Pa tudi to je še premalo; treba je, da božjo besedo tudi doma radi premišlujete; bote vidili, da vam bode Bog posebno serce ogreval in uterdoval. Že Izraelci v starem testamentu so nar imenitnejše zapovedi na robove svojih oblačil zapisovali, da so jih vedno pred očmi imeli, — kralj David je božjo besedo premišljeval noč in dan, — tudi rožna devica Marija je ohranila vse besede v svojem sercu, — vsi svetniki in svetnice božje so premišljevali svete resnice, posebno pa v skušnjavah in britkostih in ravno od tod so dobivljali obilno moči in tolažbe. Delajte tudi vi tako, ljubi moji. Žebrajte radi, prejemajte vredno ssv. zakramente, služite pobožno sv. mašo in premišlujte večkrat božje resnice; vidili bote, kako čudovitno bo to vaše serce polijalo in ogrevalo, in božja beseda bode rodila obilnega sadu!

Sedajni kristjani se ne morejo in ne smejo pritoževati, da se jim premalo oznanjuje božje besede. Obilno se razlega božja beseda in oznanjuje sveto voljo nebeškega Očeta: toliko semena — kje pa je sad? Oh, zdihuje sv. škof Krizostom, oh „kaka žalost za nas, kaka sodba za vas!“ Sam večni Bog daj, da bi odsihmal božja beseda več sadu rodila! Veliko imate ljubi poslušavci na polju opravljati, spominjajte se na polju moje današnje pridige, gotovo bojo pridige več zdale. Delajte s svojim srcem, kar delate z zemljo na svojem polju. Pripravljajte svoje serce, obsevajte svoje serce, oplevajte svoje serce, polivajte in ogrevajte svoje serce! (Usmiljeni Jezus, daj pomoči in gnade mojim ljubim poslušavcem, da bojo tako delali in potem se večno izveličali, saj si sam obljubil:), „Zveličani so, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo!“ Luk. 11, 28. Meni pa nevrednemu oznanovavcu tvoje božje besede pomagaj, „da, ko druge učim, sam ne bom zaveržen!“ I. Kor. 9, 27. Amen.

Pridiga za nedeljo Kvinkvagesima.

(Govoril M. H.)

77 (Slepec spregleda in vidi.)

„In zdajci je spregledal, ter za njim šel in Boga častil.“ Luk. 18, 43.

V v o d.

Sv. postni čas je pred durmi, čas postiti in zatajevati se, čas pokoro delati in svete resnice premišljevati. Iz vseh kancelov se bere danes postna postava — sv. evangelj pa kaže Izveličarja, ki s svojimi učenci slednjokrat v Jeruzalem potuje; pred njim in za njim trume pobožnih Judov, ki tudi na velikonočni praznik v tempelj romajo in imenitnega učenika Jezusa spremljajo. Duša Gospodova premišljuje težavno in veliko nalogo, katero ima zdaj v Jeruzalemu doversiti, in resno in milo govori svojim učencem: „Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekovega po prerokih. Izdan bo nevernikom, in bo zasramovan in bičan in zapljuvan, in po tem, ko ga bodo bičali, ga bojo umorili, in tretji dan bo (od mertvih) ustal.“ Tako žalostnih besed apostelni ne razumejo; posebno zdaj, ko velike trume za njim hoditi vidijo in kot kralja in

preroka ga častiti, ne zamorejo zapopasti ponižanja in kervave smerti svojega Gospoda. Bližajo se Jerihu, in glej! nek slepec sedi poleg pota in ubogajme prosi. Ko sliši hrup množice, ktera memo gre, je prašal, kaj bi blo? Jezus Nacarenski pride, se mu odgovori. Slepec začne glasno upiti: Jezus sin Davidov usmili se me. Množice ga svarijo, da naj molči. On pa je še bolj upil: Sin Davidov usmili se me. Zdaj dohaja Jezus, obstoji pred slepcem in prijazno praša: Kaj hočeš, da ti storim? Iz globočine svoje duše, zdihuje slepec: Gospod, da vidim. Spreglej, zakliče Jezus, tvoja vera ti je pomagala. In glej! slepec je ozdravljen svoje telesne slepote, on spregleda in vidi; pa tudi v njegovo dušo se izlije luč gnade božje, on vidi in spozna svojega Izveličarja.

Lete dve resnici hočemo danes premišljevati:

1. Slepec spregleda, in vesel okoli sebe pogleduje;
2. Slepec spregleda, in spozna Jezusa. Poslušajte!

Razlaga.

Imeniten rimski cesar, Hadrian po imenu, je enkrat nagle jeze nekemu svojih hlapcev oko izbil. To viditi, ga jeza mine, in ves prijazen reče hlapcu, da si naj kako dobroto izprosi. Hlapec molči. Zdaj mu zapove cesar, da si mora za kako dobroto prositi. Hlapec odgovori: Cesar moj! nobene druge dobrote ne prosim, kakor daj mi izbito oko nazaj. Oh! naj mogočnejši in nar bogatejši cesar sveta ne more izbitega očesa nazaj dati svojemu revnemu hlapcu: to je zamogel le eden, ki je oko stvaril, naš Bog in Gospod Jezus Kristus. Ni zastonj upil k njemu slepi Bartimaj: Sin Davidov, usmili se me. Jezus ga sliši in praša: Kaj hočeš, da ti storim. Gospod, da vidim, zdihuje slepec. Spreglej, zakliče Jezus, in njegova vsemogočna beseda oživi slepo oko, Bartimaj spregleda in vidi!

1. Slepec je resnično omilovanja vreden. Za njega ne sije prijazno sonce, njemu ne sveti beli dan, on ne vidi obnebja, ne cvetelih rožic, ne zelenih gor, planin in dolin; on ne pozna ljubeča obraza svojih staršev in prijatlov, on ne more gledati v čiste oči nedolžnih otrok. Za njega je beli dan temna noč, s starim Tobijem mora revni slepec zdihovati; „Kaj me hoče še razveseliti, ker sedim v temnicah in ne vidim prijazne luči od neba.“ Tak siromak je bil slepi Bartimaj, ki je

pri Jerihu poleg pota sedel in ubogajme prosil. Oh! kdo zapade nja srečo, nja veselje, ko na Jezusovo besedo: Spreglej! slepo oko se oživi mu, in beli dan mu prisije, in ljubeznivi Jezus pred njim stoji in prijazni učenci, ki ga veselo pozdravljajo. Oh, kako goreče je hvalil svojega usmiljenega pomočnika, kako veselo se je oziral po Jezusu in trumah, ktere so ž njim vred Boga hvalile, kako je bil srečen, da je spregledal. — Keršanski brat! bistri pogled zdravega očesa je vsemogočni Bog tudi tebi in meni dal, ali si ga za te žlahtni dar njegove dobrote že enkrat prav priserčno hvalil? Glej! od rahle mladosti, ko si na nježnih rožicah svoje nar večje veselje imel, ko si proti nebu po svetlih zvezdicah svoje rokice stegoval, in vse svoje žive dni — koliko veselja ti je prišlo po zdravem očesu! In kar si se v šoli lepega, pri rokodelu koristnega naučil, kar si si pridobil in pridelal — ali ni bilo po zdravem očesu? — Kako si pa te žlahtni dar dobrote božje obračal? Oko je ogledalo duše, v očesu se sveti lepa nedolžnost, priserčna ljubezen, v njem bliskeče žlahtna solza serčnega usmiljenja in čistega veselja. Pa v očesu se unema tudi ogenj nečistega poželjenja, temni plamen gerde nevošljivosti, jeze in lakomnosti, in seže do serca in se poprime človeka in pogubi ga. Zato varuj svoje oko, da po njem skušnjava ne pride v tvoje serce; varuj svoje oko posebno ti mladenč, ne oziraj se po drugem spolu, ne glej po telesni lepoti, temuč: „Odverni svoje oči od nališpane ženske in ne ogleduj njene podobe; zavolj ženske podobe se jih je že veliko pogubilo, zakaj po njej se unema poželjenje kakor ogenj.“ Sir. 9, 8. „Kdor pa, uči Jezus, ženo pogleda, da jo poželjuje, je ž njo že prešestoval.“ Mat. 5, 28. Misli na Davida, ki je po nečistem pogledu v grehe padel, da jih je vse svoje žive dni objokoval. Varuj svoje oko in bodi sramožljiva ti deklica! odvrčaj se od poželjivih pogledov nesramnih zapeljivcev, naj tvoje oko se ponižno pobesi, kjer nesramen pogled mu sreča, en sam pogled zna biti nevarna iskra, ktera pogubljivi ogenj nečistega poželjenja v sercu zbudi. „Blagor pa le jim, ki so čistega serca, oni bojo Boga gledali.“ Mat. 5.

Pa nikar le telesnega očesa je odperl Jezus slepemu Bartimej-u, tudi njegovi duši je prisjala milost božja, da jo

2. spregledal in vidil Jezusa svojega Izveličarja. Ko je še ubogi slepec poleg ceste ubogajme prosil in slišal memo gredoče spominjal se čudnih del Jezusa Nacarenskega, je njegova duša rada, kar so ljudje pravili, premišljevala, in v sercu mu ustaja tiho upanje. Ta Jezus bi tudi meni mogel pomagati — ali le ni obljubljeni in doželjeni sin Davidov! Za to mu tako zaupljivo in nadležno proti upije. Jezus pride in ozdravi mu slepo oko. Bartimej spregleda in pred njim stoji ljubeznivi Jezus Nacarenski, in v duši se mu vzdiguje glas: Ta je, ki ga dočakujemo, obljubljeni Izveličar. „In je šel za njim, pravi sv. evangelist, in je Boga častil. Postal je Jezusov učenec in ga je spremljal v Jeruzalem; slišal je vpitje: Hosiana sinu Davidovemu, poslušal je njegove slednje nauke v tempelnu, vidil, kako so ga vjeli in obsodili, ga bicali, s ternjem kronali in križali; jokal je na njegovem pokopališču in veselil se, ko je Jezus od mrtvih ustal, doživel je dan, ko je Jezus v nebesa šel, sv. Duh nad apostole prišel; bil je eden prvih kristjanov, ki so se po pravici svetniki imenovali. Oj srečni slepec! ki si spregledal in Jezusa vidil, ga za Izveličarja spoznal in po njem večno se izveličal.

Ljubi poslušavci! tudi mi spoznamo Jezusa za Izveličarja in Gospoda, po njem se kristijani imenujemo, naše dežele so kerščanske; in vonder jih je žalibog! veliko med vami, ki Jezusa ne poznajo prav, ga ne častijo, ki ga nočejo poznati in moliti. Glej so visoko učeni ljudje, ki nar skrivnejše reči do čistega znajo, pa za Sina Božjega, ki se je učlovečil in svet odrešil za nja lepe nebeške resnice nimajo nobene glave in zastopnosti; od njih velja, kar apostel Pavl od ajdov pravi: „Ko so ga spoznali, ga niso hotli za Boga častiti in hvaliti, timoč so se prevzeli v svojih mislih in njih abotno serce je blo otemnjeno. Ker so spoznanje božje zavergli, jih je Bog izdal njih zaverženim željam, da delajo, kar se ne spodobi.“ Rim. 1, 21. 28. Glej posvetneže, ki ne gleštajo drugjega ko posvetni dobiček, ki ne iščejo drugega ko le uživljati in svoje mesene želje izpolnovati: tudi ne poznajo Jezusa, ga nočejo poznati, on zapoveduje, drugih večnih zakladov iskati, on naročuje zatajevati samega sebe, čisto, pošteno živeti in svoj križ nositi. Za to ga posvetneži nočejo poznati in slišati, so dušni slepci in Bog izda jih hudobnim

željam, da se pogubijo. Oh! pa tudi med prostim ljudstvom na kmetih, kjer sicer živa vera v Jezusa in v njegovo sveto katoliško cerkev prebiva, tudi na kmetih se najde veliko, silno veliko dušnih slepcev, ki ne poznajo Jezusa, ali ga le zelo manj ljivo poznajo. Glejte! kerščansko podučenje se v nekterih krajih zelo, zelo zanemarljivo. Neumni starši svoje otroke preredit ali celo nič v šolo in posebno v keršanski nauk v šoli in v cerkvi ne pošiljajo, in če jih opomeniš, se izgovarjajo: Jaz svoje otroke sam učim. Oh mili Bog! kako pa? Ja! so očete in matere, ki ne znajo ne brati ne pisati, pa svojo katoliško vero in nje lepe nebeške resnice prav dobro in živo poznajo, ki imajo sveto evangelje v svojih srcih zapisano — da so taki starši svojim otrokom naj boljši učeniki in pridržniki rad verjamem. Pa koliko je takih! Saj nekatere matere ne vejo in ne znajo svojih otrok drugega učiti, kot naj potrebnejše molitve in če je veliko! šest resnic, deset zapovedi božjih in pet cerkvenih, in še to tako nepopolnoma, da otroci ne zastopijo, kaj žebrajo. Poglavitna resnica od greha, v katerem ves človeški rod teci po prvih starših, vesela resnica od Sina božjega, ki je človek postal in vesoljni svet odrešil, sveti nauk od sv. Duha, ki nas posvečuje v svetih zakramentih, imenitni nauk od svete cerkve Jezusove, kjer se nauki in gnade Izveličarjeve hranijo in delijo — vse te svete resnice ostanejo ubogim otrokom neznane in nerazumljive. Otroci prirastejo, pridejo v službo, bojo pastirji in pastrice — in cele nedelje in mesence cerkve ne vidijo, ne slišijo božje besede. Otroci bojo mladenči in deklice, bodejo hlapci, dekle. Zdaj bojo pa vendar k božjej besedi hiteli in popravljali, kar so prej zamudili? Zna biti, da se znajde kak tak priden mladenč, kaka taka skerblijiva in ukažejna deklica. Pa navadno, žalibog! ni taka, navadno morajo gospodarji svoje mlade posle le goniti v cerkev, posebno h keršanskemu uku. Mladi hlapec ima kuglico (kroglo), pisane kvarte in sladko žganje rajši kakor ves keršanski nauk s gospod fajmoštrom vred, mlada dekla pa potepanje in pregrešne norčije, če nikar še kaj hujšega! Ali ni taka, ljubi farmani? Taki mladi ljudje se morebiti oženijo ali omožijo. Kakšen mora zakon, kakšno ajdovsko življenje mora med zakonskimi biti, kjer se Jezus in njegova sveta postava ne pozna! In otroci, borni otroci takih zakonov! Če se jih Bog posebno ne

usmili in posebno za nje ne skerbi, bojo otroci še bolj sirovi, ko njih starši. Ta je, ljubi kristjani moji! tista dušna slepota, tista žalostna nevednost božjih reči, ktera se na kmetih več ali manj nahaja. Jezus, sin Davidov! usmili se svojega ljudstva in daj mu duhovne pastirje, ki znajo to tmino razsvetljevati naj velja kar hoče! Vi pa gospodarji morate svojim duhovnim pomagati, da svoje otroke in posle posebno mlade h keršanskim naukom pošiljate in ravnate, ja jih sami v cerkev spremljate. Pošiljajte otroke skerbno v šolo, če se vam ravno doma kako delo zamudi ali kak dobiček uide, pravo keršansko podučenje je vam in otrokom veččen dobiček.

S k l e p.

Ljubi kristjan moj! danes je pustna nedelja. Po stari navadi, ktera rajtam v ajdoskih časih svoj začetek ima, človek slednje dni rad boljše je in pije in druge kratkočasne reči počenja. „Vse ima svoj čas, veli modri Salomon, je čas jokati in veselovati se.“ Za to ti, pridni delavni človek! ne morem in nočem prepovedati ali oponašati, kadar se pošteno veseluješ. Le to prosim, bodi zmeren v jedi in pijači, varuj se vsega nespodobnega ali nesramnega, ne delaj vsega, k čemur te tvoje meseno oko napeljuje. Poslušaj modrega Salomona: „Jaz sem svojim očem vse dovolil, kar so poželjevale, tudi sem dovolil svojemu sercu vse veselje, pa nisem našel ko nečimernost, praznost serca in ničemernost“, Ekles. 21, 10. Vse posvetne sladkosti razpadejo v prah, ki boš pepelnico ž njim potrošen. Ja vse posvetno zgine, le pri Jezusu je pravo, je večno veselje doma! Zatoraj vselej na Jezusa pogledujmo, za njim hodimo, da pridemo enkrat k njemu v svete nebesa! Amen.

Kerščanski nauki.

XVIII. Glej katekizem: Od štirih poslednjih prošinj Gospodove molitve.

V v o d.

Jezus Kristus, nebeški učenik, je pač modro in lepo učil. Kratka je njegova molitev, ktero nas je naučil, pa sprelepa in polna zlatih naukov. Leto in dan bi jo človek premišljeval,

pa vendar ne bo še pri kraju, vedno bo še kej novega našel. Zatoraj le zvesto poslušajte, da veste saj imenitnejše resnice, katerih nas učijo štiri poslednje prošnje.

Razlaga.

1. Šerta prošnja se glasi: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh.“ Jezus nas uči, Boga prositi za kruh. Oče nebeški živi ptice pod nebom, ribe v vodi in vse živali na zemlji: pa te stvari božje nimajo pameti, in ne morejo Boga za svoj živež prositi. Pri človeku, pri kristjanu je pa druga; on ima um in pamet, da sprevidi, kdo ga redi in živi, toraj je dolžen svojega dobrotnika prositi. Nesramno in grešno je toraj, pred jedjo in po jedi ne moliti! „Ne daj mi uboštva, tudi ne bogastva; podéli mi le k mojemu živežu potrebno.“

„Danes“ pa pravimo v očenašu, da pokažemo, kako terdno upamo v božjo previdnost, da le za danes prosimo. „Ne skerbite za svoje življenje, rekoč: kaj bomo jedli ali s čim se oblačili“, pravi Jezus; tudi bi ne imeli pozabiti, da imamo vsak dan Boga za potrebno prositi.

Pravimo: „naš vsakdanji kruh“ zato, ker je dar božji, katerega nam Bog v last da, da ga za potrebo uživamo. Pravimo pa tudi „naš“ zato, ker živež, ki ga Bog da, ni enega samega, ampak je naš; torej tudi drugih. Jezus nas z besedo, naš kruh, spomni na ljubezen in milost, da bi ga tudi drugim delili; kdor pa le sam vse za se ohrani in užije, ne je le svojega kruha, ampak tudi ptujega, ko mu ga je Bog tudi za druge dal; kdor ne dela, goljfuje ali krade, ne je svojega kruha, ampak ptujega in greši. „Vsakdanji“ pa pravimo, da bi nam Bog dal, kar je res treba za vsak dan, ne pa kar bi naša spačena natora pozelela; zakaj če imamo za vsak dan potrebno, smo vedno preskerbljeni.

Ali so pa tudi bogati dolžni Boga prositi vsakdanjega kruha, ki imajo vsega zadosti, več ko jim je treba; ali ko imajo gotove prihodke za celo življenje? Dolžni so prositi, da vedno v sercu in z ustni spoznajo, da vse je v božjih rokah, da Bog lahko da in vzame, ker vsaki dar pride le od Boga, in kjer blagoslova božjega ni, tam tudi teka ni. Bog je Jobu dal in vzел, in ko je vedno va-nj zaupal, mu spet še obilniši dal.

Dolžni so tudi moliti in prositi po nauku svetega Pavla, da se ne zanašajo na nestanovitno bogastvo, ampak na živega Boga.

Pa ne le telo, ampak tudi duša potrebuje živeža, da se ohrani in živi za večno življenje. Njeni živež je božja beseda, Jezus Kristus v zakramentu svetega rešnjega telesa, in gnada božja. Jezus uči, da človek ne živi le od kruha, ampak tudi od vsake besede, ki iz ust božjih pride. Duša ima lakoto in žejo, pa le po resnici in pravičnem življenji; da bi Boga in njegovo sveto voljo prav spoznala in jo dopolnila. Jezus tudi take duše zveličane imenuje, ki so lačne in žejne pravice, in obljubi jim, da bodo nasitene. Božja beseda, ki jo je Jezus z nebes prinesel, oživi človeka, da zve in stori, kar je prav, ozdravi dušo, ki je v grehilih, pokaže mu nevarnost, v kateri se znajde, dokler je v grehilih; pove mu, kako bi se grehov znebil, se jih v prihodnje varoval, da bi večni smerti odšel, in napeljuje ga v nebesa, ker je z nebes prišla. Tako je beseda božja za dušo res potreben živež.

Kruh naše duše je tudi Jezus Kristus v zakramentu svetega rešnjega telesa. Od tega svetega nebeškega kruha Jezus veliko govori pri sv. Janezu 6. On pravi: Ta je kruh, kateri z nebes pride, in kdor od njega jé, ne umerje. In jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel, in kdor bo od tega kruha jedel, bo živel vekomaj.

V tem svetem zakramentu nam Jezus deli svojo gnado in moč, ktere nam je k zveličanju treba, da z njo zamoremo božje zapovedi deržati, sveto živeti, in se zveličati.

Ljubi kristjani! ne prizadevajte si le za telesni kruh, kateri splesnije, ampak le za večni in nebeški kruh, katerega vam bo Sin božji dal; njega uživajte, da boste z gnado napolnjeni, zamogli sveto živeti, in se z Jezusom sklenjeni tudi njegove časti in zveličanja v nebesih vdeležiti. Varite se greha, kateri bi vas zadrževal ga uživati, in da bi ne dobili sadu, katerega prejmejo, ki ga vredno iz čiste ljubezni uživajo.

2. Peta prošnja se glasi: „Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom.“

Vsi smo revni grešniki, ki pogosto grešimo in se tako pri Bogu zadolžimo. Da bi pa odpuščanje grehov zadobili, ni zadosti le prositi. Jezus je svoji sveti cerkvi svojo božjo oblast dal, nam

jih tudi odpuščati, tedaj se jih mora grešnik tudi spovedati, in sveto odvezo prejeti, ker to je prava pot, katero nam je Jezus pokazal, po kateri pridemo k odpuščanju grehov. Kolikorkrat prosimo, odpusti nam naše dolge, se moramo tudi spomniti, da Bog hoče, da moramo greh zapustiti, se k Bogu obrniti in pred Kristusovim namestnikom, pred spovednikom obstati in povedati, kakor smo ga pred Bogom storili. Da bi odpuščanje grehov zadobili, nas Jezus uči, da moramo svojim sovražnikom odpustiti, in če jim bomo odpustili, bo tudi Bog pripravljen nam odpustiti.

Kdor svojim sovražnikom odpušča, prav moli, je prištet med tiste, ki jim Jezus pravi: Blagor mirnim, otroci božji bodo imenovani. Taki so v resnici Bogu podobni, odpuste svojim sovražnikom, kot Bog; taki store po volji božji in ne po svoji spačeni natori, takim bo tudi Bog odpustil, ker greh sovražijo, ko se boje ga storiti, raji natori silo store, da sovražnika ljubijo. Kdor ne odpusti, je poln napuha, ne spozna se grešnika, kateri je milosti božje potreben, zato ostane vedno v grehu sovraštva in je kaznovanja vreden. Gorje mu bo, ker prosi, da bi mu Bog ravno tako odpustil, kakor on odpusti; tedej prosi, da bi mu tudi Bog ne odpustil. Jezus pravi: „Kader se molit vstopite, odpustite, ako kaj čez koga imate, da tudi vaš Oče, kateri je v nebesih, vam odpusti vaše grehe.“ Mark. 11, 25. Zatoraj Bog nas obvari jeze in sovraštva!

3. Šesta prošnja je: „In nas ne vpelji v skušnjavo.“

V peti prošnji prosimo, da bi se nas Bog usmilil in nam greh odpustil. V tej pa prosimo, da bi nam dal svojo gnado, kader bomo v skušnjavah, tudi ko bo nas naše meso, nagnjenje, oslABLJENA volja napeljevala greh storiti, ali ko nas bo svet ali hudic od Boga odvraceval, da bi v greh ne dovolili, ampak po njegovi sveti volji storili; in da bi tudi nikoli v take priložnosti ne prišli, kjer bi bile skušnjave za nas prehude, in Bog previdi, da bi se tam greha ne obvarovali. Ker smo pa vsak dan v nevarnosti, moramo tudi vsak dan Boga prositi, da bi nam s svojo gnado na pomoč prišel, ker brez nje se ne bomo ohranili.

Bog nas pa ne skuša in ne more skušati, da bi nas v greh napeljal, ker je svet. Sv. Jakob 1, 13. pravi „Nihče, ko je skušan, ne reci, da ga Bog skuša, Bog ni skušavec v hudo in on nikogar ne skuša.“ Bog včasih pripušča, da je clovek sku-

šan in da greši; to je včasih iz milosti, da se človek spozna in ponižuje, včasih iz pravice, ker so tega njegovi grehi krivi, kakor sv. Pavl Rimlj. 1, 24. pravi: „So bili puščeni željam njih serca in nečistosti.“ Bog nas toraj ne skuša; skušnjave so od mesa, od sveta ali od hudiča. Naše meso je slabo in k hudemu nagnjeno, — svet je hudoben, nas pohujšuje in v greh vabi; in sam peklenški sovražnik okoli hodi, kakor rjoveč lev in išče, koga bi požerl. Mnogo je toraj skušnjav; pa skušnjave ne storijo človeka še hudobnega, temuč, ako dovoli v nje.

Kaj je storiti, da bi manj skušan bil? Da človek pomanjša število zapeljivih skušnjav, naj stori, kar bo zdaj rečeno:

a) Priden naj bo v opravkih svojega stanu, in bo manj skušan. Lenoba je izvir veliko skušnjav, in mehki človek je veliko hudega poln.

b) Naj skerbno premišljuje razodele resnice, in goreče Boga prosi, da mu pomaga. To sprosi moč veliko, ktera odganja skušnjave.

c) Varuje naj se zapeljivih skušnjav, ali nevarnih priložnost. Če hoče viditi, slišati ali storiti, kar skušnjave obrodjuje, ni nedolžen; in če v svojo moč prederzno upa, bo hitro padel, ker je božje pomoči nevreden.

Kaj je človeku storiti, ko je skušan? Ko je človek skušan, naj stori, kar bo zdaj rečenega:

a) Berž, ko nevarnost svoje duše vidi, naj kliče v Boga, in naj misli to, s komur nar. ložej premaga skušnjava. Ako se pa v skušnjavi pomudi, ali nje zapeljivost premišljuje, bo skušnjava nevarniša, ker bo on slabiji, in lahko da bo hudo grešil.

b) Ako je po kakem drugem človeku skušan, naj ga svari, ali od njega zbeži, kakor zvé, da je bolje; njegova beseda pa, in zadržanje bodi po okolišinah modro, serčno in ognjeno.

Kaj je človeku po skušnjavi storiti? Ko je skušnjava prešla:

a) Če je nespametno dovolil v njo, naj se ponižuje, naj obžaluje svoj greh, naj prosi Boga gnade prave pokore, in naj terdno obljubi, da bo posihmal zvesteje Bogu.

b) Če ni v skušnjavo dovolil, naj hvali Boga, ki mu je zmago dal, in naj ponižen ostane, da bo tudi posihmal premagovavec.

c) Če je, al ni skušnjave premagal, naj skerbno premisli iz česa ali koga je skušnjava prišla, da se za prihodno skerbno varuje, kar ga je skušalo.

„Nas ne vpelji v skušnjavo“, le tisti prav žebra, kateri čuje in moli, da v skušnjavo ne pade, kateri je zmiraj ponižen, in trepeče zavolj svoje velike slabosti, in ima zmiraj pred svojimi vernimi očmi Boga, da vanj ne greši. Kdor pa skušnjav išče, ima nepotrebno zavezo z hudobnimi, ali drugače nakopova skušnjave, lažnjivo prosi: „Nas ne vpelji v skušnjavo.“

4. Sedma in zadnja prošnja je: „Temuč reši nas hudega.“

Vse hudo na svetu je le iz greha; kar je prvi človek Adam greh storil, je um človeški zmoten, poželjenje ga v greh vleče, volja je hudemu poželjenju vdana, zmotena pamet hudemu poželjenju, da grehe izgovarja, manjša, ali clo hudo dobro, in dobro hudo imenuje. Oblaki, vetrovi, zveri so čez njega; dobrote božje, ki jih uživa, ga odpeljujejo od ljubezni do Boga, da njih ljubi več kot Boga, in kar ga na telesu težkega, bolečega zadene, ga stori nevoljnega, da mermra zoper božjo previdnost, in je ves čmeren in nepoterpežljiv. Prizadeva si hudobni duh, kateri je od začetka lažnik in nar večji sovražnik človeškega rodú, človeka od združenja z Bogom na moč odvracovati, in tako je človek zares v hudem, pa vsega tega sam kriv zavoljo svojega greha. Kako resnično potrebno je za človeka, da vedno Boga prosi, da bi ga rešil hudega, greha, kateri je samo edino hudo, in pogubljenja, ktero je plačilo greha: „Greha plačilo je pogubljenje!“ —

Pa tudi za telo je veliko hudega na svetu, kar nas boli, dasiravno ni v resnici hudo, le hudo za nas postane, če po kersansko ne preterpimo, ker takrat greh storimo, potlej še le zares hudo za nas postane. Bolezen, zgubo časti ali dobrega imena, zgubo staršev, otrok, prijatlov, dobrotnikov, premoženja, blaga, pridelkov zemlje; dragino, lakoto, ubožstvo, smert, itd., vse to hudo imenujemo, kar za telo je hudo, duši pa ne škoduje, še v nebesa jej pomaga, če po Jezusovem nauku in iz-

gledu vse voljno v voljo božjo vdani preterpimo. Bog take nadloge pošilja v dobro naših duš; nas kaznuje zavoljo naših grehov že na tem svetu, ponižuje naš napuh, nam da priložnost naše grehe spokoriti, nas k večji keršanski popolnamosti napeljuje, da bi s poterpežljivostjo še večjo krono zaslužili, svoje duše izveličali. Kdor zemeljsko hudo po nauku vere in cerkve premisli, bo spoznal, da za dušo je še le dobro. Svetega Pavla so vedno nadloge stiskale in je rekel: „Hvalimo se tudi z nadlogami, ker vemo, da nadloga poterpljenje prinese, poterpljenje pa skušnjo, skušnja pa upanje, upanje pa ne osramoti.“ Rimlj. 5, 3. 4.

Noben človek na svetu ni brez terpljenja; pa nikoli naš Bog ne da skušati čez našo moč, in vé vselej o pravem času nam terpljenje pomanjšati ali odvzeti, ali nas potolažiti, da lažje terpimo, ali jih nam z drugimi dobrotami nadomesti; po terpljenji je tudi Jezus šel v čast svojega Očeta. Ako pa nam hudobni ljudje naganjajo, nas lažnjivo opravljajo in mnogo nezasluzenega terpljenja nam napravijo, prepustimo to Bogu, on bo ob svojem času njih hudobijo po pravici pokazal, zakaj sv. Pavl pravi: „Pri Bogu je, pravično nadlogo poverniti tistim, kateri vam nadloge nakladajo in vam, ki nadloge terpite.“ 2. Tesal. 1, 6. Zatoraj prosimo, da bi nam Bog dal svojo gnado, terpljenje voljno terpeti, da bi ne padli v greh nevolje, mermranja, ali clo ne obupali, temuč se volji božji podvergli; naj z nami stori po svoji vsegavedni modrosti, kar ve, da nam k izveličanju nar bolj pomaga.

S k l e p.

Perve besede Gospodove molitve so: Oče naš; veseli in polni zaupanja toraj pričakujemo, da nam bo naš usmiljeni Oče nebeški dal, česar potrebujemo in česar ga prosimo. Slednja besedica svetega Očenaša pa je: Amen; tudi ona naše serce k Bogu povzdiguje in nam upanja daja. Zakaj Amen pomenja: Naj se zgodi! Ja zgodi naj se nam vse, kar smo prosili. Bog nam bo dal, da ga homo prav častili in mu zvesto služili, nam bo dal, česar potrebujemo na duši in na telesu, nas bo obvaroval vsega hudega. Zatoraj le radi imejte sveti Očenaš, in pogostoma ga žebrajte, sam Jezus, naš Gospod, nas ga je nau-

čil, nam pa tudi zaukazal, da ga žebramo počasno, zbrano in pobožno: Vse, kar Očeta prosimo v njegovem imenu, nam bo dal! Amen.

Zgodovinski izgledi.

* Dar pobožnosti. Zastran tega daru piše sv. Makari: „O mogočni žark božje gnade, ktero deli sv. Duh! Terdi led se taja, kadar rumeno solnce svoje žarke pošilja; taja se tudi merzel led grešnega serca, kader ti noter v serce posijaš in ga ogrevaš; cvetlica se odpira rahlo in veselo, kader jo zadenejo solnčni žarki, tako se odpre tudi serce terdovratnega grešnika, ako se ga ti, božja luč, dotakneš; človek dela potem prav in dobro, živi pobožno in sveto in daleč okoli se razprostira žlahni duh njegovih dobrih del.“

* Dar straha božjega. Sv. Duh dela, da svetniki božji boje in trepetaje skerbijo za svoje izveličanje. Veliko gnad je bil sv. Izidor prejel; vendar je bil žalosten in pobit. Prašali so ga, zakaj da je žalosten; on pa je odgovoril: „Kdor pričakuje bogato dedšino, in boji se zgubiti jo, ne more miren in pokojen biti; kdor se pravda in ve, da bode po pravdi bogat ali pa berač, nima nikoli pokoja, preden da ni pravda dognana.“ Sv. Izidor je bil poln strahu božjega; zatoraj se je bal in tresel pri vsakej stopnji, da bi le Boga ne razžalil in njegove gnade in ljubezni ne zgubil. —

* Zvest duhovnik. Ni še davno, kar je na Badenskem razdertija bila med državo in cerkevjo. Veliko lepih izgledov smo brali v novinah, kako zvesto so se duhovniki cerkvenih postav držali, in kako so cerkev bogali. Prepovedano je bilo od deželskega poglavarstva, pastirski list starega in častivrednega nadškofa Hermana Vikari oznaniti. Kdor te zapovedi ne bode spolnoval, gorje mu! Ali zvesti duhovniki niso se bali nobene kazni, ampak so storili svojo dolžnost. Med timi se more posebno imenovati častiti gospod Franc Toprano iz Werbachhausena. On je bil pet in štirideset let star in skorej čisto slep. Kaj mu je bilo storiti, da bi bil mogel pastirski list predbrati? Njegova osemdeset let stara mati so mu list tako dolgo glasno predbrali, da ga je iz glave znal. In tako se je podal na kancel. Koga bi to lepo djanje ne ganilo?